

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG

ĐINH THỊ TRANG

DÀN DỰNG CHƯƠNG TRÌNH CA - MÚA - NHẠC
CHO TRẺ EM TẠI TRƯỜNG MẦM NON HOA PƠ LANG,
THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ CHUYÊN NGÀNH LÝ LUẬN VÀ
PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ÂM NHẠC

Mã số: 60.14.01.11

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM
NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học:
PGS.TS. Trịnh Hoài Thu

Phản biện 1:.....
Phản biện 2:.....

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ
tại trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương
Vào hồi: ngày tháng năm 2018

Có thể tìm hiểu luận văn tại:
- Thư viện trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trẻ ở lứa tuổi mầm non, giáo dục âm nhạc là môn học giúp trẻ phát triển toàn diện. Âm nhạc tác động đến rất nhiều mặt đức - trí - thể - mỹ và có vai trò đặc biệt quan trọng đối với trẻ.

Các chương trình văn nghệ, các ngày lễ, ngày hội là dịp để trẻ được thể hiện bản thân, được hết mình với niềm đam mê, hứng thú của mình.

Một trong các chương trình không thể thiếu của việc tổ chức ngày hội ngày lễ của trường Mầm non đó là chương trình ca - múa - nhạc của cô và cháu. Tuy nhiên công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc của các trường Mầm non còn gặp rất nhiều khó khăn

Do còn hạn chế về trình độ về khối lượng công việc đã làm giảm bớt đi sự sáng tạo, sự đầu tư cho một chương trình ca múa nhạc của các giáo viên Mầm non.

Khó khăn là thế nhưng thực sự vẫn chưa có một tài liệu hay một giáo trình nào cụ thể về việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ Mầm non để cho các giáo viên Mầm non tìm hiểu và sử dụng. Dựa trên sự cần thiết của công tác dàn dựng ca - múa - nhạc và những lí do trên, chúng tôi chọn nghiên cứu đề tài: ***Dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.***

2. Tình hình nghiên cứu

Nhìn chung, các cuốn sách và trang web nêu trên đều có mục đích chung là nâng cao công tác dàn dựng ca - múa - nhạc cho trẻ tại trường MN. Những thành tựu của các công trình nói trên chính là cơ sở để chúng tôi kế thừa và tiếp tục nghiên cứu về tình hình dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1 Mục đích nghiên cứu

Những nghiên cứu lí luận và thực tiễn của đề tài nhằm đề xuất các biện pháp về công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em. Để góp phần nâng cao hiệu quả việc công tác dàn dựng các chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

3.2 Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lí luận về phương pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em.

- Khảo sát một số vấn đề về thực trạng trong công tác tổ chức, dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa PơLang.

- Đề xuất biện pháp dàn dựng một chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ 5 - 6 tuổi dựa trên phương pháp đã đề xuất.

- Thực nghiệm các biện pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận văn: Biện pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ lớp 5 - 6 tuổi tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

Khách thể nghiên cứu: Trẻ lớp 5 - 6 tuổi tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang. Địa bàn nghiên cứu: thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Giới hạn về nội dung nghiên cứu: Thực trạng và biện pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ 5 - 6 tuổi tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

Giới hạn về địa bàn nghiên cứu: Trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

Thời gian nghiên cứu: Từ tháng 11/2016 đến tháng 11/2017

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp nghiên cứu lí thuyết: Phân tích, tổng hợp từ những tài liệu nhằm nghiên cứu cơ sở lí luận cho đề tài nghiên cứu.

- Phương pháp nghiên cứu thực tiễn: Điều tra, phỏng vấn, thống kê nhằm tìm hiểu thực trạng, áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc sau khi dàn dựng thực nghiệm một chương trình cụ thể.

- Phương pháp thực hành: Áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc vào xây dựng một chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ lớp lá thông qua việc giải quyết những khúc mắc của giáo viên Mầm non một cách cụ thể, linh hoạt và thực tế.

6. Những đóng góp của luận văn

Đề tài có thể đưa ra được một số biện pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em để các giáo viên có thể tham khảo, nghiên cứu.

Trong quá trình nghiên cứu luận văn cũng đề cập đến việc sưu tầm một số phần mềm hỗ trợ để giải quyết những khó khăn thường gặp của các giáo viên Mầm non trong công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em trên phần mềm Minjet Mindmanager kèm theo các tài liệu hướng dẫn sử dụng một cách cụ thể, rõ ràng

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, nội dung của luận văn gồm qua 2 chương.

Chương 1: Cơ sở lí luận và thực tiễn về dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang.

Chương 2: Biện pháp nâng cao chất lượng dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang.

Chương 1

CƠ SỞ LÍ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA LUẬN VĂN

1.1. Cơ sở lí luận

1.1.1. Khái niệm

1.1.1.1. Chương trình ca - múa - nhạc

Chương trình ca - múa - nhạc là cụm từ ghép của 3 hoạt động ca (hát), múa (vũ đạo), nhạc cụ (phần nhạc đệm). Chương trình ca múa nhạc là sự tập hợp các tiết mục.

Theo Lê Ngọc Canh trong cuốn *Phương pháp đạo diễn chương trình nghệ thuật tổng hợp*: Chương trình nghệ thuật là tập hợp các tiết mục, theo một bố cục logic chặt chẽ, có tính nghệ thuật, hấp dẫn. Nó đơn giản là sự liên kết hợp lí các tiết mục với nhau trong tổng thể của chương trình. Mỗi chương trình đều có mục đích, một định hướng được xác định, nhằm đem lại cho người thưởng thức sự tiếp nhận nội dung chủ đề, hình tượng chương trình nghệ thuật.

1.1.1.2. Nghệ thuật múa

Theo tác giả Lê Thị Anh Hợp trong cuốn *Dạy múa ở trường mẫu giáo* thì múa được hiểu như sau: Nghệ thuật múa là một loại hình nghệ thuật biểu diễn mang tính tổng hợp khách quan đặc thù, phương tiện thể hiện bằng cơ thể của con người, ngôn ngữ biểu diễn là động tác dáng dấp, cử chỉ điệu bộ, hành động, tư thế, đường nét chuyển động trong âm nhạc, diễn ra trong không gian sân khấu và thời gian âm nhạc.

1.1.1.3. Ca hát

Theo tác giả Nguyễn Trung Kiên trong cuốn *Phương pháp sư phạm thanh nhạc* thì ca hát được hiểu như sau: Ca hát là một môn nghệ thuật được phối hợp giữa âm nhạc và ngôn ngữ.

1.1.1.4. Âm nhạc

Theo tác giả Phạm Thị Hòa trong cuốn *Tổ chức hoạt động âm nhạc cho trẻ mầm non* thì chúng ta được hiểu âm nhạc như sau: Âm nhạc là loại hình nghệ thuật biểu hiện bằng âm thanh có sức tác động mạnh mẽ đến tình cảm của con người. Ngôn ngữ âm nhạc chính là giai điệu, âm sắc, cường độ, nhịp độ, hòa âm, tiết tấu...

1.1.1.5. Một số ngày lễ, hội cho trẻ em tại trường Mầm non

Chương trình ca múa nhạc là một phần gần như không thể thiếu trong việc tổ chức các ngày lễ, ngày hội ở trường Mầm non. Theo tài liệu của tác giả Hoàng Văn Yên "*Kịch bản lễ hội ở trường Mầm non*" thì trong trường Mầm non thường tổ chức một số lễ hội sau: Tết Trung Thu, Tết Nguyên Đán, Ngày Phụ Nữ Quốc Tế (8/3), Kỷ niệm Ngày sinh Bác Hồ (19/5), Ngày Nhà giáo Việt Nam (20/11), Ngày Quốc phòng Toàn dân (22/12), Ngày Khai giảng, Tổng kết năm học. Như vậy, việc tổ chức ngày hội, ngày lễ có rất nhiều hoạt động phong phú.

1.1.1.5. Chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em

Chương trình ca - múa - nhạc trên thực tế đã có rất nhiều sách và giáo trình nhưng đối tượng chủ yếu là sinh viên các ngành như: Sư phạm Âm nhạc, quản lý văn hóa, biên đạo múa, đạo diễn nghệ thuật, ... Nhưng dành cho ngành Mầm non và đối tượng cho các trẻ mầm non thì còn hạn chế.

Chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em ở trường mầm non đối tượng chủ yếu ở đây là trẻ 5 – 6 tuổi. Bởi lẽ, ở lứa tuổi này khả năng âm nhạc bao gồm các mặt: Cảm giác nghe, tai nghe âm nhạc

Chất lượng và mức độ nhạy cảm với âm nhạc cụ thể là tiết tấu âm nhạc, cảm giác âm nhạc gồm: Trí nhớ, sự tập trung, óc tưởng tượng.

Những kỹ năng vận động đơn giản nhất trong các hoạt động biểu diễn âm nhạc: Hát và vận động theo nhạc. Các chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non được tổ chức ngày hội ngày lễ ở trường Mầm non là một hoạt động giáo dục trong chương trình chăm sóc giáo dục trẻ. Nó có tác dụng quan trọng góp phần phát triển trí tuệ, thể chất và chính là nội dung của việc giáo dục đạo đức thẩm mỹ cho trẻ.

Mục đích của việc tổ chức ngày hội ngày lễ là để trẻ có khái niệm về một số ngày hội, lễ gần gũi với trẻ và thể hiện tình cảm thái độ của mình đối với ngày đó.

Thông qua hoạt động nghệ thuật như các chương trình ca - múa - nhạc được tổ chức trong ngày hội, ngày lễ, trẻ sẽ được củng cố, ôn luyện những nội dung đã học.

1.1.2. Vai trò của chương trình ca - múa - nhạc đối với trẻ em tại trường Mầm non

1.1.2.1. Chương trình Ca - múa - nhạc là phương tiện giáo dục đạo đức

Nội dung chương trình ca - múa - nhạc đã giúp trẻ hình thành phẩm chất đạo đức như ý chí nghị lực, lòng dũng cảm, tình yêu thương biết phân biệt cái hay, cái dở, cái đúng, cái sai. Lời ca trong âm nhạc giàu tính biểu hiện và chất trữ tình..., nội dung lời ca phong phú trong các bài hát giúp trẻ phát hiện vẻ đẹp trong thiên nhiên, sự ngộ nghĩnh đáng yêu của các con vật quen thuộc, về tình cảm gia đình, bạn bè, lòng yêu nước, từ đó gợi cho các cháu về cách ứng xử, giáo dục các cháu đạo đức làm người.

1.1.2.2. Chương trình Ca, múa, nhạc là phương tiện thúc đẩy sự phát triển trí tuệ của trẻ

Khi trẻ tham gia hoạt động nghệ thuật, đồng thời trẻ được tiếp xúc với âm nhạc, với hội họa; khi múa, hát trẻ nghe nhạc, nghe giai điệu bài hát; được mặc các trang phục rực rỡ đầy màu sắc, được sử dụng các nhạc cụ. Vì vậy giúp trẻ được phát triển trí tuệ trẻ. Khi múa hát đòi hỏi trẻ phải chú ý quan sát, nhạy bén linh hoạt, phối hợp với nhau để hoàn thành tốt tiết mục từ đó hình thành cho trẻ khả năng tư duy.

1.1.2.3. Chương trình Ca, múa, nhạc là phương tiện giúp trẻ phát triển thể chất

Hoạt động ca múa ảnh hưởng tốt đến sự hoàn thiện cơ thể của trẻ những phản ứng

vận động về tri giác, xúc giác, thính giác, thị giác, các cơ khớp thay đổi, nhịp tim mạch, hệ tuần hoàn, hô hấp...

Ca múa là sự biểu diễn của cảm xúc âm nhạc bằng ngôn ngữ và hình thể động tác, tư thế của con người, khi trẻ múa đòi hỏi có sự vận động toàn thân của con người. Tất cả các cơ quan trong cơ thể cùng tham gia hoạt động. Nhịp điệu nhanh, mạnh, gắn bó với sự vận động của sự tuần hoàn làm cho nhịp tim đập nhanh, sự tuần hoàn của máu tăng...trẻ tích cực làm cho hệ vận động phát triển, các cơ bắp săn lại, rắn rỏi, trẻ cứng cáp khoẻ mạnh phối hợp với các động tác nhanh nhẹn hoạt bát, có vóc dáng uyển chuyển, nhịp nhàng.

1.1.2.4. Chương trình ca, múa, nhạc là phương tiện giáo dục thẩm mỹ cho trẻ

Ở hoạt động nghệ thuật, âm nhạc được coi là phương tiện hiệu quả nhất để tác động vào ý thức của trẻ một cách sâu sắc các mối quan hệ thẩm mỹ với âm nhạc. Các động tác múa kết hợp với giai điệu bài hát giúp trẻ bộc lộ cảm xúc, diễn đạt cảm xúc, khi mà trẻ thấy được vẻ đẹp hình thể của mình, của bạn, thông qua các động tác mềm dẻo, dáng đi uyển chuyển, nhịp nhàng.

Điều quan trọng không chỉ dạy trẻ hát chuẩn xác, rõ ràng một cách đơn giản mà trẻ phải được tham gia các hoạt động âm nhạc như nghe nhạc, vận động theo nhạc, múa, trò chơi âm nhạc. Được tiếp xúc với âm nhạc, ở một chừng mực nào đó trẻ sẽ biết nhận xét, trao đổi..., đó chính là ý nghĩa của giáo dục thẩm mỹ.

1.1.3. Vai trò các hoạt động của chương trình ca - múa - nhạc đối với trẻ Mầm non

1.1.3.1. Vai trò của múa đối với trẻ Mầm non

Khi trẻ thực hành những động tác múa và được kết hợp với âm nhạc sẽ giúp trẻ phát triển cảm giác nhịp điệu, sự khéo léo, khả năng phản ứng nhanh và đúng các ấn tượng nghe được trong âm nhạc. Ngoài ra còn làm thỏa mãn nhu cầu tình cảm của trẻ, trẻ được bộc lộ cảm xúc, giao tiếp với bạn bè. Các động tác múa giúp trẻ hiểu biết về kỹ năng, từ đó trẻ biết so sánh, lựa chọn vẻ đẹp của múa.

1.1.3.2. Vai trò của ca hát đối với trẻ Mầm non

Âm nhạc có lời (âm nhạc cho giọng hát ảnh hưởng trực tiếp và sâu sắc đến tư tưởng, tình cảm, cảm xúc của mọi người. Hiếm có loại hình nghệ thuật nào có khả năng truyền bá nhanh chóng và sâu rộng như ca hát.

Ca hát đặc biệt gần gũi và quan trọng trong đời sống trẻ thơ. Nó cũng là một hình thức hoạt động rất quan trọng trong chương trình giáo dục Mầm non.

1.1.3.3. Vai trò của nhạc cụ đối với trẻ Mầm non

Theo các nhà nghiên cứu, thính giác của trẻ em phát triển nhanh trong khoảng từ 4 đến 6 tuổi và trẻ em ở tuổi Mầm non rất nhạy cảm với âm nhạc. Ở độ tuổi này, trẻ thích nghe nhạc chơi nhạc, tìm hiểu về một hoặc nhiều nhạc cụ khác nhau và cũng hứng thú tham gia các hoạt động âm nhạc. Âm nhạc ảnh hưởng đến quá trình hoàn thiện cơ thể trẻ. Trước hết, âm nhạc được coi là phương tiện để tai nghe nhạc cho trẻ.

Nghe nhạc góp phần phát triển cảm xúc của trẻ đối với âm nhạc, hình thành ở trẻ thói quen nghe nhạc có kiến thức, từ đó biết ghi nhớ tác phẩm, phân biệt nội dung, hình thành mối liên hệ giữa âm nhạc và cuộc sống. Nghe nhạc là một sự tác động sâu sắc đối với tâm hồn con người. Nghe nhạc là cơ sở để trẻ học hát, vận động, chơi theo nhạc.

1.1.4. Đặc điểm tâm - sinh lí và khả năng hoạt động nghệ thuật của trẻ 5 - 6 tuổi ở trường Mầm non

1.1.4.1. Đặc điểm tâm lí - sinh lí trẻ 5 - 6 tuổi

Về tâm lý, lứa tuổi mẫu giáo là thời kỳ bộc lộ tính nhạy cảm cao nhất đối với các hiện tượng ngôn ngữ, điều đó khiến cho sự phát triển về ngôn ngữ của trẻ đạt tốc độ khá nhanh và đến cuối tuổi mẫu giáo thì hầu hết trẻ em đều biết sử dụng tiếng mẹ đẻ một cách thuần thục trong sinh hoạt hằng ngày, trẻ nói được câu dài hơn, hoạc thuộc bài hát, bài thơ ngắn...

Khả năng tập trung chú ý của trẻ bền vững hơn. Ngôn ngữ phát triển cũng giúp trẻ biết điều khiển chú ý của mình, biết tự giác hướng chú ý của mình vào những đối tượng nhất định. Khả năng ghi nhớ của trẻ 5 – 6 tuổi ngày càng có tính chủ định nhiều hơn so với trẻ mẫu giáo bé (nhất là nhớ máy móc, nhớ cụ thể), nhờ sử dụng một số phương thức như nhắc lại hay liên hệ các sự kiện với nhau do người lớn gợi ý cho. Với trẻ ghi nhớ máy móc dễ hơn ghi nhớ logic.

Tuy nhiên, trẻ 5 – 6 tuổi tại trường Mầm non Hoa PoLang qua quá trình tìm hiểu và quan sát chúng tôi nhận thấy phần lớn là người dân tộc thiểu số. Về mặt tâm sinh lí thì trẻ 5 – 6 tuổi so với mặt bằng chung trẻ 5 – 6 tuổi ở các trường trong thành phố Buôn Ma Thuột thì trẻ tại trường hệ thân kinh, cơ thể trẻ còn nhỏ bé. Nhận thức cảm tính vẫn là chủ yếu, nhận thức lý tính còn hạn chế. Tư duy trực quan chiếm ưu thế, tư duy trừu tượng còn hạn chế. Trẻ vẫn chưa có năng lực tập trung chú ý lâu dài. Có thể nói trẻ 5 – 6 tuổi tại trường mầm non Hoa PoLang vẫn chưa được Nhà trường, các cấp lãnh đạo quan tâm chú ý. Bên cạnh, các bậc phụ huynh của các trẻ cũng là người dân tộc thiểu số yếu tố nhận thức, quan tâm của gia đình của trẻ trong quá trình sinh hoạt tại gia đình cũng như cách truyền đạt của các bậc phụ huynh đóng góp một phần không nhỏ tới sự hình thành tâm sinh lí trẻ.

1.1.4.2. Khả năng hoạt động hát múa của trẻ mẫu giáo

Cơ thể trẻ phát triển từng ngày, từng tháng theo lứa tuổi trẻ càng lớn, cơ thể trẻ càng hoàn thiện hơn, bước vào tuổi mẫu giáo trẻ đi đứng chạy nhảy đã khá vững vàng. Khả năng âm nhạc của trẻ được phát triển trong hoạt động tích cực. Phát triển âm nhạc đối với trẻ bao gồm các mặt tri giác âm nhạc là cảm giác nghe âm nhạc, cảm xúc âm nhạc, các kỹ năng vận động và múa hát. Trẻ có khả năng tri giác toàn vẹn hình tượng âm nhạc cùng với những kinh nghiệm được tích lũy từ trước như: Nghe hát cùng với đệm đàn, xem động tác, điệu bộ.

Sự nhạy cảm về âm nhạc giảm dần. Sự cảm thụ âm nhạc ở trẻ có định hướng hơn. Hứng thú và khả năng âm nhạc thể hiện rõ rệt, một số trẻ thích những bài hát, điệu múa này còn một số trẻ khác lại thích bài hát, điệu múa khác...

Mặt bằng chung của các trẻ 5 – 6 tuổi tại trường Mầm non Hoa PoLang cần được nhà trường, cô giáo quan tâm hơn nữa. Hạn chế lớn nhất của trẻ là về phần phát âm tiếng phổ thông. Bởi lẽ, trẻ được tiếp xúc ngay từ nhỏ với gia đình đã được nói thông dụng cách nói của tiếng Êđê, Giarai, ... khi tiếp xúc với các chữ cái, chữ viết trẻ dễ bị nhầm lẫn nói không đúng dấu, sai chính tả dẫn đến trong quá trình trẻ học các bài hát, câu thơ, câu vè rất dễ nói sai dấu và không phát âm rõ được từ ngữ trong bài hát.

1.2. Cơ sở thực tiễn

1.2.1. Khái quát về trường Mầm non Hoa PoLang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

Trường MN Hoa PoLang được thành lập vào tháng 9 năm 1982, tiền thân là Nhà trẻ Hoa PoLang. Đến năm 1995 trường đổi tên thành trường MN Hoa PoLang, có nhiệm vụ chăm sóc – giáo dục trẻ 24 - 72 tháng tuổi.

1.2.1.1. Cơ cấu tổ chức

Nhà trường có tổng số 53 CB, GV, NV trong: Biên chế 29, hợp đồng 24. Ban Ban giám hiệu: 03 cô đạt trình độ đại học sư phạm Mầm non. Trong đó có 1 hiệu trưởng phụ trách chung, 1 cô phó hiệu trưởng chuyên môn, 1 cô phó hiệu trưởng phụ trách bán trú. Giáo viên có 43 cô (trình độ đại học 8 cô, cao đẳng 13 cô, trung cấp 22 cô trong đó có 6 cô đang theo học đại học). Nhân viên gồm 05 người: kế toán: 01, Y tế: 01, Văn thư: 01, Bảo vệ: 02, Cấp dưỡng: 04, Lao động: 01. Giáo viên năng khiếu 1 người.

1.2.1.2. Phát triển số lượng

Hiện nay trường có 18 nhóm lớp 692 học sinh, các lớp được phân chia theo độ tuổi gồm: 2 nhóm trẻ công lập (58 cháu), 4 lớp Mầm (177 cháu), 5 lớp chồi (240 cháu), 8 lớp lá (217 cháu)

1.2.1.3. Thực hiện chuyên môn

100% các khối lớp đều thực hiện chương trình Mầm non mới, 65% CBGV biết ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy. Các lớp đều có ti vi, đầu đĩa, 18 lớp được trang bị máy tính để trẻ làm quen với chương trình Kistmar. Có 3 bộ đèn chiếu để giáo trình chiếu tiết dạy. Giáo viên thực hiện nghiêm túc các hoạt động trong ngày, trẻ có nề nếp, ngoan, lễ phép, tích cực tham gia các hoạt động. Trẻ được đánh giá theo các chủ đề. Được khảo sát chất lượng theo các tiêu chí quy định của vụ GDMN.

Giáo viên biết xây dựng mục tiêu các chủ đề, mạng nội dung, mạng hoạt động, biết thiết kế các hoạt động trong ngày và xây dựng kế hoạch tuần, tháng, theo chủ đề phù hợp với tình hình của lớp và đặc điểm tâm sinh lý của trẻ.

1.2.1.4. Cơ sở vật chất

Trường có 1 điểm chính và 4 điểm trường

Điểm chính đóng tại 564 Lê Duẩn có 10 lớp gồm 1 nhóm trẻ và 9 lớp mẫu giáo. Các lớp đều được phân chia theo độ tuổi, được xây dựng khang trang, có sân chơi rộng, cảnh quan sư phạm đẹp, thoáng mát, môi trường sạch sẽ đảm bảo yêu cầu cho trẻ dạo chơi và khám phá môi trường xung quanh.

Phân hiệu đóng tại 02 Phùng Hưng có 5 lớp gồm: 1 nhóm trẻ và 4 lớp mẫu giáo. Các lớp đều được phân chia theo độ tuổi. Ba điểm lẻ đóng tại buôn Mduk, buôn Alêa, tổ dân phố 7. Cơ sở vật chất của trường khang trang. Cảnh quang sư phạm xanh, sạch đẹp, đảm bảo môi trường thân thiện, gần gũi với trẻ. Khuôn viên rộng tổng diện tích toàn trường 7406m².

1.2.1.5. Một số thuận lợi

Nhà trường luôn nhận được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo từ Tỉnh, Thành phố cho đến địa phương. Đội ngũ cán bộ giáo viên, nhân viên của trường có truyền thống đoàn kết, yêu thương, giúp đỡ, đùm bọc lẫn nhau.

Nhà trường đã quan tâm, chú trọng hơn trong công tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên. Tận tình giúp đỡ trong quá trình tôi tiến hành các phương pháp dàn dựng chương trình mới. Cơ sở vật chất được đầu tư, hoàn thiện dần trong quá trình dàn dựng chương trình ca, múa, nhạc cho trẻ trẻ. Trang thiết bị ngày càng hiện đại, đáp ứng được yêu cầu của giáo viên. Trẻ tích cực học tập hơn khi áp dụng những phương pháp mới.

1.2.1.6. Một số khó khăn

Trình độ chuyên môn về nghiệp vụ của các giáo viên không đồng đều nên cách truyền tải kiến thức còn nhiều khó khăn và hạn chế. Trường không tập trung tại 1 điểm mà có nhiều điểm trường nên còn nhiều khó khăn trong công tác dạy và học.

Về cơ sở vật chất nhà trường đang từng bước hoàn thiện hơn, nhưng phòng học hát, đàn và phòng múa vẫn chưa đáp ứng được theo yêu cầu mà đang từng bước khắc phục.

Trẻ vẫn còn xu hướng thụ động trong mỗi lần cô giáo dạy học âm nhạc và múa. Làm việc theo cảm tính hay bắt chước mà chưa chủ động tìm hiểu và tự thực hiện. Trẻ còn nhút nhát trong việc thể hiện mong muốn của mình. Chưa phát huy tính sáng tạo trong từng bài hát, bài múa

1.2.2. Thực trạng về công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

Để khảo sát tình hình công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ tại trường MN chúng tôi đã tiến hành khảo sát qua mẫu điều tra dành cho giáo viên dạy mẫu giáo. Khách thể điều tra gồm 12 giáo viên dạy trẻ mẫu giáo ở MN Hoa Pơ Lang.

1.2.2.1. Nhận thức của cán bộ quản lí, giáo viên về tầm quan trọng của công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em ở trường Mầm non.

Sự cần thiết	Ý kiến lựa chọn	Tỷ lệ (%)
Rất cần thiết	3/12	25
Cần thiết	5/12	41,67
Bình thường	4/12	33,33
Không cần thiết	0/12	0

Kết quả điều tra cho thấy có đến 41,67% giáo viên nhận thấy về việc nhận biết và có khả năng tiếp thu về chương trình ca - múa - nhạc là rất cần thiết cho trẻ. Có đến 25% giáo viên nhận thức về sự cần thiết của việc cho trẻ nhận biết và có khả năng tiếp thu về chương trình ca - múa - nhạc ở trường Mầm non. Cũng theo điều tra có 33,33% giáo viên nhận thức về việc giúp trẻ nhận biết và có khả năng tiếp thu về chương trình ca - múa - nhạc là bình thường, không coi trọng lắm.

Bảng 1.2. Theo các cô ý nghĩa của việc giáo dục âm nhạc và tổ chức chương trình ca múa nhạc cho trẻ em

Ý nghĩa	SP	%
Giúp trẻ phát triển thể chất một cách toàn diện về các kĩ năng vận động và các tố chất thể lực: nhanh, mạnh, bền, dẻo dai, linh hoạt.	12	100
Giúp trẻ thêm mạnh dạn, tự tin trước đám đông, giúp trẻ tập tính kỉ luật và sự tập trung chú ý.	12	100
Giúp trẻ phát triển nhận thức ở những khía cạnh sâu sắc của vấn đề, của một số ngày lễ hội truyền thống của dân tộc VN.	12	100
Giáo dục đạo đức cho trẻ: phát huy bản sắc văn hóa dân tộc và tăng thêm lòng yêu nước, tự hòa dân tộc cho trẻ.	8/12	66,67
Giáo dục và phát triển khả năng thẩm mĩ nghệ thuật cho trẻ.	7/12	8,33
Trẻ biết hòa đồng với bạn, phối hợp ăn ý với bạn trong vận động.	12	100
Là cơ hội để trẻ bộc lộ khả năng, phát hiện ra những tài năng âm nhạc.	12	100

Qua khảo sát chúng tôi nhận thấy rằng có 95% giáo viên đều cho rằng giúp trẻ 5-6 tuổi nhận biết và được khả năng tiếp thu về chương trình ca - múa - nhạc ở trường MN có vai trò và ý nghĩa rất lớn đối với sự phát triển của trẻ 5-6 tuổi không chỉ giúp trẻ hiểu thêm về môi trường các hoạt động khác nhau trong nghệ thuật, mà còn giúp trẻ hiểu rõ và phân biệt các loại hình nghệ thuật khác nhau, từ đó trẻ có kĩ năng riêng biệt của bản thân và phù hợp với trẻ khi tham gia các hoạt động nghệ thuật. Ngoài những ý nghĩa và vai trò trên việc cho trẻ nhận biết và được khả năng tiếp thu về chương trình ca - múa - nhạc còn hình thành kĩ năng sống cho trẻ. 5% giáo viên nhận thấy vai trò và ý nghĩa của việc giáo dục chỉ đem lại hiệu quả đơn lẻ như giúp trẻ hiểu thêm về môi trường nghệ thuật, mà nó còn giúp trẻ hiểu rõ và phân biệt các loại hình nghệ thuật khác nhau, từ đó trẻ có kĩ năng riêng.

1.2.2.2. Điều kiện, cơ sở vật chất phục vụ công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em

Bảng 1.3. Âm nhạc các cô thường sử dụng trong công tác dàn dựng chương trình ca múa, nhạc

	SP	%
Lên mạng tìm trên google, mp3.zing.vn, nhaccuatui.com, ...và một số trang web khác.	10/12	83,33
Các tài liệu băng đĩa nhạc có sẵn.	6/12	50
Sử dụng phần mềm hỗ trợ download nhạc hàng loạt như: mp3download, hot mp3download, zing album...	3/12	25

Bảng 1.4. Trang phục, đạo cụ các cô thường được sử dụng trong các chương trình ca, múa, nhạc?

	SP	%
Nhà Trường hỗ trợ khi cần.	7/12	58,33
Phụ huynh đóng góp.	8/12	6,67
Tự giáo viên chuẩn bị.	2/12	6,67
Trường có sẵn trang phục gì thì sử dụng trang phục đó.	1/12	8,33

Trong qua trình điều tra bảng 1.3 và 1.4 chúng tôi thấy được các giáo viên được Nhà trường đã quan tâm, chú trọng hơn trong công tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên. Tận tình giúp đỡ trong quá trình tôi tiến hành các phương pháp mới vào dạy học. Cơ sở vật chất được đầu tư, hoàn thiện dần trong quá trình dạy trẻ. Trang thiết bị ngày càng hiện đại, đáp ứng được yêu cầu của giáo viên. Lôi học theo phương tiện trực quan rất thu hút trẻ, trẻ tích cực và thích thú hơn trong giờ học, trí tưởng tượng cũng được phát huy tốt hơn.

1.2.2.3. Đội ngũ giáo viên công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em

Bảng 1.5. Người chịu trách nhiệm dàn dựng chương trình ca múa nhạc?

Quy mô chương trình	Người dàn dựng					
	Thuê đạo diễn chuyên nghiệp		Cán bộ văn thể mỹ		Giáo viên	
	SP	%	SP	%	SP	%
Chương trình quy mô cấp trường	4/12	33,33	7/12	58,33	2/12	16,67
Chương trình của lớp					12/12	100
Cuộc thi do quân (phường) tổ chức	8/12	66,67	3/12	25	1/12	8,33

Bảng 1.6. Giáo viên chuyên môn, khi dàn dựng một chương trình ca múa nhạc?

	SP	%
Cấp trường: Mỗi lớp tập 1-2 tiết mục, sau đó người dàn dựng sẽ tập hợp và sắp xếp các tiết mục đó lại cho hợp lí.	8/12	66,67
Lớp: Cho một số trẻ lên biểu diễn các tiết mục, hát múa, ca hát đơn giản.	8/12	66,67
Chọn một chủ đề thích hợp: chọn và sắp xếp các tiết mục sao cho nổi bật nội dung chủ đề và hợp lí, logic	2/12	16,67

Đối với chương trình ca - múa - nhạc cấp lớp: hoàn toàn là do giáo viên đứng lớp chịu trách nhiệm dàn dựng.

Đối với chương trình ca - múa - nhạc cấp trường thì đa số là do các cán bộ văn thể mỹ chịu trách nhiệm dàn dựng (58,33% tới %), bên cạnh đó cũng có một số chương trình là được thuê các đạo diễn chuyên nghiệp về dàn dựng (33,33 %).

Đối với các cuộc thi văn nghệ do địa phương tổ chức, vì nó có tính chất chuyên nghiệp, cạnh tranh và là sự đại diện cho danh tiếng của trường nên thường được thuê các đạo diễn chuyên nghiệp về dàn dựng (66,67%), nhưng vẫn có một số cuộc thi vẫn do các cán bộ văn thể mỹ hoặc giáo viên tự dàn dựng.

1.2.2.4. Mức độ quan tâm của Nhà trường và phụ huynh đối việc giáo dục âm nhạc và tổ chức chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ

Bảng 1.7. Mức độ quan tâm của Nhà trường và phụ huynh đối việc giáo dục âm nhạc và tổ chức chương trình ca múa nhạc cho trẻ em

Mức độ quan tâm	SP	%
Rất quan tâm: Thường xuyên tổ chức các lễ hội cho trẻ biểu diễn văn nghệ và tổ chức các cuộc thi văn nghệ. Nhắc nhở giáo viên chú trọng phát hiện và phát triển khả năng âm nhạc của trẻ.	4/12	33,33
Bình thường: Nhà trường tổ chức các ngày lễ hội lớn theo quy định của GDMN. Giáo viên tổ chức các hoạt động âm nhạc theo chương trình GDMN.	7/12	58,33
Rất ít quan tâm: ít khi tổ chức lễ hội, giáo viên không chú trọng đến các hoạt động và các kĩ năng âm nhạc của trẻ.	2/12	16,66

Tới 58,33% số giáo viên cho rằng mức độ quan tâm của trường mình tới việc dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc là bình thường, tức là nhà trường sẽ tổ chức các ngày lễ lớn theo quy định của bộ GDMN còn những ngày lễ hội khác hoặc là các hoạt động âm nhạc khác là do giáo viên tự tổ chức theo chương trình GDMN.

Có 33,33% số giáo viên cho rằng trường rất quan tâm thường xuyên tổ chức chương trình ca múa nhạc cho trẻ biểu diễn văn nghệ. Bên cạnh đó, chú ý nhắc nhở giáo viên chú trọng và phát hiện khả năng âm nhạc của trẻ qua việc tổ chức các cuộc thi âm nhạc, hay qua các hoạt động âm nhạc của lớp.

1.2.2.5. Thời điểm xây dựng dàn dựng chương ca - múa - nhạc cho trẻ em ở trường Mầm non

Bảng 1.8. Theo các cô Nhà trường thường tổ chức chương trình ca múa nhạc cho trẻ em vào những dịp nào?

Chương trình	Quy mô			
	Toàn trường		Lớp	
	SP	%	SP	%
1. Lễ khai giảng năm học mới (5/9)	12/12	100		
2. Ngày phụ nữ Việt Nam (20/10)			12/12	100
3. Halloween (31/10)			6/12	50
4. Ngày Hiến chương nhà giáo (20/11)	12/12	100		
5. Thành lập QĐND Việt Nam (22/12)			5/12	41,67
6. Lễ giáng sinh (25/12)			6/12	50
7. Tết nguyên đán	12/12	100		
8. Quốc tế phụ nữ (8/3)			12/12	100
9. Giỗ tổ Hùng Vương (10/3 âm lịch)			12/12	100
10. Giải phóng miền nam (30/4)			12/12	100
11. Sinh nhật Bác Hồ (19/5)			12/12	100
12. Tổng kết năm học	12/12	100		
Lễ hội truyền thống trường	12/12	100		

Có 4 chương trình được tổ chức theo quy mô cấp trường là:

- Khai giảng năm học.
- Ngày Nhà giáo Việt Nam (20/11)
- Tết Nguyên Đán
- Tổng kết năm học

Còn một số lễ hội khác thường chỉ được tổ chức theo lớp hoặc nhóm lớp

1.2.2.6. Những yếu tố khác ảnh hưởng tới công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc

Bảng 1.9. Các cô thường gặp những khó khăn nào khi dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ em

	SP	%
Khó Tìm được nhạc không lời hoặc những bản phối hay	7/12	58,33
Tìm động tác vừa hay vừa phải phù hợp với khả năng của trẻ	10/12	83,33
Xử lí nhạc: cắt nhạc, ghép nhạc, lồng âm thanh, chỉnh chỗ to – chỗ nhỏ.	4/12	33,33
Trẻ chóng nhớ, mau quên nên lượng tập phải nhiều và liên tục trong khi đó thời gian và chương trình giáo dục Mầm non không cho phép.	12/12	100
Trẻ không vào đúng nhịp.	9/12	75
Tìm trang phục phù hợp.	10/12	3,33
Ca hát: Trẻ khó để vừa hát vừa biểu diễn một cách tự nhiên (múa, nhảy).	9/12	75
Khi muốn tập đi tập lại một đoạn của bài, rất mất thời gian khi phải tua đi tua bản nhạc.	8/12	66,67

Đây chính là những khó khăn các giáo viên thường gặp phải, đặc biệt là khó khăn về tìm động tác cho phù hợp và việc thời gian tập luyện rất eo hẹp.

Bên cạnh đó, chỉ có khoảng 33,33 % giáo viên cho là gặp khó khăn trong việc xử lí nhạc như: cắt, ghép, chỉnh âm lượng, ... thực sự hầu hết các giáo viên đều sử dụng những bản nhạc gốc đã tìm được nên không cần phải chỉnh sửa hay xử lí. Nhưng như thế sẽ làm hạn chế đi sự sáng tạo và mới lạ bởi những bài hát các cô sử dụng đều là những bài quen thuộc, như vậy sẽ kém hấp dẫn cho chương trình và gây sự nhàm chán.

1.2.3. Đánh giá về thực trạng dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk

1.2.3.1. Nguyên nhân khách quan

Điều kiện cơ sở vật chất còn khó khăn, thiếu thốn, diện tích lớp học nhỏ, trường không có đàn organ, trang phục, phòng tập múa,.. phục vụ cho công tác dàn dựng chương trình ca – múa – nhạc; chỉ có một số lớp được trang bị máy chiếu phục vụ vì vậy không phát huy được khả năng sáng tạo của giáo viên trong các hoạt động dạy âm nhạc, múa nói chung và các dàn dựng chương trình ca múa nhạc nói riêng. Đồ dùng, đồ chơi vẫn thiếu, chưa đa dạng về thể loại. Chỉ có một số đồ chơi sử dụng qua nhiều năm: Tranh ảnh, mũ múa, trống lắc, kèn nhựa, xác xô, phách tre, hoa xốp...

Thực trạng đồ chơi, dụng cụ âm nhạc, đạo cụ múa ở trường còn thiếu, chất lượng không tốt. Đồ chơi, dụng cụ âm nhạc, đạo cụ múa do giáo viên tự tạo bằng chất liệu đơn giản nên chưa đạt hiệu quả cao. Giáo viên phải làm việc trực tiếp 8 giờ/ngày theo QĐ 71 của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

1.2.3.2. Nguyên nhân chủ quan

Thứ nhất, đa số giáo viên đang trong độ tuổi sinh nở, có các con nhỏ. Một số giáo viên chưa thật sự an tâm công tác. Các giáo viên còn trẻ và số năm công tác chưa nhiều.

Thứ hai, Ban Giám hiệu nhà trường đã xây dựng được mảng nội dung dàn dựng chương trình ca múa nhạc ở từng chủ đề cho từng độ tuổi mẫu giáo một cách phù hợp. Xây dựng kế hoạch đầu tư và cơ sở vật chất trang thiết bị phục vụ cho dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ.

Thứ ba, đa số phụ huynh làm nông nên chưa nhận thức đúng đắn vai trò của các hoạt động âm nhạc, hoạt động nhảy múa đối với sự phát triển của trẻ, nên nhiều khi không tạo điều kiện thuận lợi cho con em mình được học âm nhạc, nhảy múa hay nghe nhạc ở nhà để trau dồi thêm kiến thức và kỹ năng cho trẻ.

Như vậy, việc tổ chức các chương trình ca múa nhạc cho trẻ đã có từ trước đến nay nhưng để phát huy được tính tích cực của trẻ cũng như nâng cao hiệu quả giáo dục âm nhạc để góp phần giúp trẻ phát triển toàn diện vẫn đang là vấn đề cấp thiết ở các trường Mầm non hiện nay. Xuất phát từ thực tế đó, chúng tôi lựa chọn và đưa ra một số phương pháp, biện

pháp mới và nâng cao hiệu quả dàn dựng chương trình ca, múa, nhạc cho trẻ ở trường MN.

Tiểu kết

Chương 1 chúng tôi đã đưa ra cơ sở lí luận và thực trạng công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc tại trường MN Hoa PơLang, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk. Phần lí luận của luận văn chúng tôi hệ thống các khái niệm về chương trình ca - múa - nhạc. Song, chúng tôi tìm hiểu rõ về thực trạng trong công tác dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ em ở trường MN Hoa Pơ Lang, Thành phố Buôn Ma Thuột, Tỉnh Đắk Lắk, chúng tôi thấy rõ được:

Trường MN Hoa Pơ Lang có đội ngũ giáo viên đa số còn trẻ, năng động, nhiệt tình, trình độ chuyên môn nghiệp vụ vững vàng. Giáo viên hiểu rõ tầm quan trọng, vị trí cũng như hiệu quả mà các hoạt động âm nhạc đem lại cho trẻ.

Bên cạnh những mặt mạnh của đội ngũ giáo viên trong việc tổ chức các hoạt động và công tác dàn dựng chương trình cho trẻ thì cũng còn những mặt hạn chế. Các giáo viên Mầm non do còn gặp rất nhiều những khó khăn từ việc hạn chế kiến thức nghệ thuật, thiếu cơ sở vật chất đến những hạn chế về thời gian, về khối lượng công việc.

Chính vì vậy càng cần phải có một phương pháp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc thật cụ thể, thực tế và hiệu quả để các giáo viên MN có thể áp dụng mà phát huy vai trò to lớn của các chương trình ca - múa - nhạc trong việc đào tạo nhân lực, bồi dưỡng những Mầm non tương lai của đất nước.

Chương 2

BIỆN PHÁP DÀN DỰNG CHƯƠNG TRÌNH CA - MÚA - NHẠC CHO TRẺ EM TẠI TRƯỜNG MẦM NON HOA PƠ LANG

2.1. Dàn dựng chương trình Ca - múa - nhạc

2.1.1. Định hướng nội dung

Để dàn dựng một chương trình ca múa nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi ở trường Mầm non trước tiên cần xác định tư tưởng chủ đề và đề tài của chương trình cho phù hợp. Để làm được điều này cần phải căn cứ vào mục đích, nhiệm vụ và yêu cầu của từng loại chương trình. Đồng thời, căn cứ vào một số yếu tố khách quan như là: Địa điểm - không gian, thời gian, thời lượng, diễn viên, kinh phí, kỹ thuật

Trong cuộc sống có nhiều đề tài khác nhau chứa đựng nhiều chủ đề. Để thực hiện một chương trình nghệ thuật có chủ đề trước tiên chúng ta cần phân biệt rõ khái niệm chủ đề và đề tài.

2.1.2. Ca – múa – nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi

2.1.2.1. Đặc điểm giọng hát của trẻ các độ tuổi

Trẻ ở trước tuổi học, bộ máy phát âm còn yếu, rất nhạy cảm và còn tiếp tục hoàn chỉnh cùng với sự phát triển chung của cơ thể. So với người lớn, thanh quản của trẻ chỉ to bằng một nửa. Các dây thanh đới mảnh, ngắn, vòm họng còn cứng, chưa linh hoạt. Lưỡi chưa hoàn thiện, lấp khá đầy khoang miệng, hơi thở còn yếu. Vì vậy, giọng trẻ có đặc điểm là cao và yếu.

Âm vực giọng từ âm trầm nhất đến âm cao nhất của trẻ không rộng. Âm vực giọng thuận lợi để trẻ có thể hát một cách tự nhiên, âm vang, cũng khác nhau theo từng độ tuổi: Trẻ 2 - 3 tuổi, có âm vực giọng từ (E - A), Trẻ 3 - 4 tuổi, có âm vực giọng từ (D - A), Trẻ 4 - 5 tuổi, có âm vực giọng từ (D - B), Trẻ 5 - 6 tuổi, có âm vực giọng từ C (D) – B (C).

Để giúp cho trẻ có thể tự điều khiển được giọng của mình, cần phải xác định được âm vực giọng của từng trẻ, có kế hoạch luyện tập có hệ thống, củng cố và bảo vệ giọng hát cũng như tai nghe của trẻ...

2.1.2.2. Các kỹ năng ca hát

Yêu cầu và nhiệm vụ dạy trẻ hát: Trong trường mầm non, yêu cầu cơ bản của hoạt động ca hát là giúp trẻ biểu diễn tự nhiên, diễn cảm các bài hát phù hợp với độ tuổi trên cơ sở rung cảm thực sự với nội dung bài hát bằng những kỹ năng ca hát nhất định.

Các kỹ năng ca hát cơ bản gồm có: tư thế hát, tổ chức âm thanh, hơi thở, hát chính xác, đồng đều khi hát tập thể.

Tư thế hát: Tư thế đẹp khi hát là đứng thẳng hoặc ngồi thẳng. Trong tư thế đó, hơi thở tốt hơn cả. Khi tập hát, trẻ ngồi, không dựa lưng vào thành ghế, tay đặt lên đùi, đầu giữ thẳng, không căng cứng, không vẹo cổ. Miệng cần phải mở tròn, không mở quá to. Hàm dưới rơi tự do, môi linh hoạt, co dãn mềm mại. Sau khi thuộc bài hát, tốt nhất là cho trẻ đứng hát.

Tổ chức âm thanh: Trẻ phải hát bằng giọng tự nhiên, âm thanh sáng và nhẹ nhàng, không gào thét và căng thẳng.

Âm thanh đúng có nghĩa là việc tổ chức các cơ quan phát thanh hoạt động chính xác (hàm dưới, môi, hàm ếch mềm cùng lưỡi nhỏ ở phía trong). Luyện tập thường xuyên, có hệ thống trẻ sẽ dần dần biết điều khiển các cơ quan phát thanh, hướng âm thanh về phía trước (đến chân răng)... Để trẻ biết hát ngân dài, cần phải bắt đầu dạy trẻ tập kéo dài âm thanh trong các trò chơi, khi kết thúc tiết nhạc, câu nhạc... ngay từ ở những nhóm nhỏ.

Hơi thở: Cách thở đúng trong ca hát là biết hít vào một lượng hơi vừa đủ để hát hết một câu (hay một tiết nhạc) và hát một cách nhẹ nhàng. Hơi thở phải được củng cố ngay lúc hát. Giáo viên phải theo dõi, điều khiển khéo léo để trẻ dễ dàng lấy hơi vào đầu các câu nhạc (hoặc tiết nhạc), không lấy hơi vào giữa câu.

Ví dụ: Bài hát: Búp bê – Mông Lợi Chung.

Giáo viên điều khiển cho trẻ lấy hơi vào đầu các tiết nhạc (theo dấu ,) và giữ hơi để hát một cách chậm rãi với âm thanh vang, sáng, đầy đặn, rõ lời.

Hát rõ lời: Góp phần truyền đạt bài hát một cách diễn cảm. Trẻ hát các từ cần phải rõ, đúng, tiến tới rành mạch.

Những nguyên tắc phát âm lời hát có liên quan chặt chẽ đến sự vận động của sáu thanh điệu (không, sắc, huyền, hỏi, ngã, nặng) trong ngữ âm tiếng Việt.

Biện pháp này giúp cho trẻ hát rõ lời vào những bài có tốc độ nhanh. Có thể cho một trẻ (hoặc một vài trẻ) đọc chậm, diễn cảm lời hát ở các âm cao, còn các trẻ khác thì nghe.

Tất cả các biện pháp trên phải được sử dụng một cách thận trọng để giúp trẻ hát rõ lời, tăng cường độ xúc cảm với bài hát, làm sâu sắc

Hát chính xác: Hát chính xác đối với trẻ trước tuổi học là sự nhắc lại đúng âm điệu và nhịp điệu bài hát. Hát chính xác phụ thuộc vào mức độ phát triển tai nghe nhạc và khả năng của các cơ quan phát thanh.

Nếu trẻ phân biệt rõ được độ cao thấp, to nhỏ của âm thanh, ghi nhớ được giai điệu thì trẻ dễ dàng hát được chính xác. Để phát triển ở trẻ những kỹ năng hát chính xác, cần: lựa chọn bài hát phù hợp với âm vực giọng, hơi thở, vừa sức với trẻ từng nhóm.

Hát đồng đều: Khi hát tập thể, trẻ biết hòa giọng mình trong giọng chung, hát nhịp nhàng. Để dạy trẻ có kỹ năng hát đồng đều, có thể sử dụng một số biện pháp sau: Trước khi hát, cần thu hút sự tập trung của trẻ. Giáo viên hát hoặc đánh đàn câu dạo đầu và đưa tay theo động tác chỉ huy hoặc gật đầu để trẻ cùng hát. Thông thường, giáo viên hát lại câu nhạc đầu tiên, đôi khi hát lại cả bài, và làm động tác dẫn vào. Trẻ theo động tác của giáo viên có thể bắt đầu và kết thúc bài hát một cách chính xác, tăng cường hoặc giảm bớt cường độ âm thanh, thay đổi tiết tấu, nhịp độ.

2.1.2.3. Đặc điểm kỹ thuật múa trẻ 5 – 6 tuổi

Trẻ có khả năng thực hiện các động tác khi được tiếp xúc với các tác phẩm múa phù

hợp. Trẻ đã thực hiện được sự mềm dẻo, nhanh nhẹn di chuyển đội hình, định hướng trong không gian, khi múa trẻ biết lắng nghe, ghi nhớ nhịp điệu của từng động tác đơn giản đến phức tạp, biết tư duy để nhập vai diễn thật tốt và thực hiện một số kỹ thuật năng múa.

Trẻ biết thể hiện cảm xúc qua tác phẩm múa bằng những điệu bộ, nét mặt, dáng điệu, cử chỉ,... Trẻ đã biết một số kỹ năng, kỹ xảo và biết tự đánh giá bản thân mình, nhận xét bạn múa. Trẻ đã biết tự điều chỉnh sáng tạo một số động tác trong tác phẩm múa cá nhân.

Yêu cầu trong nghệ thuật múa: Động tác, tư thế đẹp múa bao giờ cũng phải đẹp, phải bộc lộ một cảm xúc nào đó, hoặc diễn đạt một nội dung nhất định. Khi con người có những cảm xúc, không thể nói ra hoặc ngôn từ không đủ để diễn đạt thì người ta múa. Múa là biểu hiện hành vi, thái độ và cử chỉ. Động tác tư thế múa phải chuyển tải được nội dung, tính chất và phong cách chung của âm nhạc. Múa còn có thể diễn tả chi tiết đường nét giai điệu, âm thanh tiết tấu, cường độ của âm nhạc. Động tác, tư thế múa hình thành từ chất liệu là hình thể con người. Đầu, mình, chân, tay người là công cụ của múa, là vật liệu để tạo dáng, đường nét quy luật của cái đẹp.

Đặc điểm cơ thể của trẻ theo các lứa tuổi: Trẻ ở trước độ tuổi học, cấu tạo xương và độ mở còn yếu, rất nhạy cảm và còn tiếp tục hoàn chỉnh với sự phát triển chung của cơ thể. So với người lớn, trẻ em có độ mềm dẻo, các cơ trong cơ thể còn nhỏ và yếu, cấu tạo xương nhỏ hơn. Vì vậy, cơ thể trẻ có độ mềm dẻo nhưng yếu.

Các kỹ năng cơ bản: Trong nghệ thuật múa các kỹ năng đóng một vai trò không nhỏ. Những kỹ mô phỏng, không chế, mềm dẻo, mở, nhảy, quay và xoay trong lúc trẻ được tiếp xúc làm quen những động tác múa từ đơn giản đến phức tạp thì những kỹ năng trên luôn hỗ trợ cho trẻ.

Ví dụ: Bài hát: Hoa thơm bướm lượn – Dân ca

Xây dựng động tác cơ bản khi trẻ hát kết hợp với âm nhạc

“ Ôi hoa...hoa thơm” Cho trẻ đi từ dưới lên đồng thời 2 tay vòng từ 2 bên ra trước, tay ngửa lên cao ngang ngực

“ Ô tình...ơ ơ”: Hai tay cùng đưa sang hai bên mỗi bên hai nhịp, hai chân nhún, chân trái làm trụ, chân phải kí.

“Bớ cái duyên... có á ru hời” 2 tay bắt chéo giờ cao rồi mở ra nhún

“Bướm lượn... nó bay” 2 trẻ cầm tay nhau giờ cao, tay còn lại vẫy đi vòng đôi mắt nhìn nhau.

Xây dựng bài hát có ca hát và múa phụ họa.

Nhạc dạo: trẻ cầm quạt, hai tay bằng nhau ngang mặt đi ra từ hai dưới lên rung quạt

2.1.3. Sắp xếp Bộ cục - kết cấu chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

2.1.3.1 Điều kiện để xây dựng kết cấu chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Để xây dựng một kết cấu chương trình ca - múa - nhạc đòi hỏi giáo viên mầm non cần có nhiều thành phần tham gia vào quá trình xây dựng đó. Cho dù ở bất cứ một thể loại, hình thức nào thì chương trình đó cũng cần có những thành phần nhất định làm cơ sở cho việc xây dựng kết cấu của chương trình gồm: Thành phần âm nhạc, thành phần thanh nhạc, thành phần vũ đạo, thành phần kịch, thành phần mỹ thuật, thành phần văn học.

2.1.3.2. Kết cấu tuyến chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Để xây dựng được một chương trình ca - múa - nhạc cho trẻ các giáo viên cần xây dựng kết cấu tuyến cho chương trình. Kết cấu tuyến chương trình có nhiều kiểu khác nhau. Phổ biến có các dạng tuyến sau: Tuyến gấp khúc, Tuyến lượn sóng, Tuyến đan xen, Tuyến hình thoi, Tuyến V - A

2.1.3.3. Kết cấu từng phần hoặc chương cho chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ

một tình yêu bao la”

Kết cấu chương trình cũng như kết cấu tác phẩm nghệ thuật là một phương pháp nghệ thuật có tính khoa học mà các nhà đạo diễn, xây dựng kịch bản tự sáng tạo tự tìm tòi cho mình một phương pháp kết cấu riêng cho phù hợp với chương trình hoặc tác phẩm.

2.1.3.4. Sắp xếp bố cục chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Khi đã định hình được dạng chương trình cũng như cấu trúc của chương trình rồi thì cần sắp xếp các tiết mục theo một trình tự trước sau như thế nào để đảm bảo tính logic của chương trình: logic cả về không gian, thời gian, những yêu cầu nội dung của từng tiết mục, tính nghệ thuật, tính thẩm mỹ,...

Trước hết, chúng ta sắp xếp thứ tự thời gian sau đó phân bố các tiết mục để các thể loại đan xen với nhau.

Ví dụ: Khi dàn dựng một chương trình ca múa nhạc cho trẻ Mầm non với quy mô trung bình khoảng 30 phút, với chủ đề là: “Bác hồ một tình yêu bao la”.

Đây là một chương trình được định dạng kết cấu có chủ đề. Vì chỉ với thời gian 30 phút do vậy không nên chia chương trình thành nhiều đoạn. Có thể chia thành 2 đoạn:

Đoạn 1: Tình yêu chúng con dành cho Bác Hồ Chí Minh

Đoạn 2: Ca ngợi và biết ơn Bác Hồ Chí Minh

Từ tư duy đó nên xếp các tiết mục theo thứ tự và dùng các hình thức biểu diễn như sau:

Hát múa: Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng

Hát - tam ca nữ: Bác Hồ - người cho em tất cả

Hát - đơn ca nữ: Đêm qua em mơ gặp Bác Hồ

Múa: Hoa sen dâng Bác

Hát: - song ca nam nữ: Từ rừng xanh cháu về thăm lăng Bác

Hát múa: Như có Bác Hồ trong Ngày vui đại thắng

2.1.4. Xây dựng kịch bản - Lên ý tưởng cho từng tiết mục chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Sau khi đã xác định được nội dung, tư tưởng chủ đề của chương trình, chọn được những tác phẩm, kết cấu chúng lại theo một trật tự logic, hợp lí, nổi bật được chủ đề. Người đạo diễn dàn dựng mới tiến hành viết kịch bản và lên ý tưởng cho từng tiết mục trong chương trình.

2.1.4.1. Viết đề cương kịch bản chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Viết đề cương kịch bản chính là việc sắp xếp thứ tự các tiết mục theo một nội dung, một chủ đề đã được xác định sao cho logic và hợp lí, hoặc các tiết mục được liên kết theo từng phần của chương trình. Xây dựng xong đề cương kịch bản có nghĩa là đã có được cái khung của chương trình.

Ví dụ: Đề cương kịch bản

BÁC HỒ MỘT TÌNH YÊU BAO LA

Chương I: Bác Hồ kính yêu

Tiết mục 1: Ca múa - Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng

Tiết mục 2: Đơn ca - Ai yêu Bác Hồ

Chương II: Tình yêu bao la của Bác Hồ

Tiết mục 4: Múa: Hương sen dâng Bác

Tiết mục 5: Tam ca - Từ rừng xanh cháu về thăm Bác

Chương III: Mãi ghi ơn Bác Hồ

Tiết mục 6: Đơn ca - Nhớ ơn bác

Tiết mục 7: Ca múa - Bác Hồ - người cho em tất cả

2.1.4.2. Viết kịch bản văn chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Kịch bản văn học vừa phải có tính văn học hấp dẫn và có tính định hướng cụ thể, chi tiết để người đạo diễn có cơ sở sáng tạo và hành động.

Kịch bản văn học có khả năng phản ánh tương đối rõ nét và cụ thể nhiều mảng, đề tài với những nội dung và hình thức thể hiện với nhiều quy mô khác nhau đáp ứng được nhu cầu sinh hoạt văn hóa cộng đồng trong thời đại mới.

2.1.4.4. Kịch bản phân cảnh chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la ”

Kịch bản phân cảnh chính là sự cụ thể hóa kịch bản văn học hoặc đề cương kịch bản thành hiện thực của chương trình. kịch bản phân cảnh cần phải rất chi tiết, theo thứ tự hành động, nối tiếp sự kiện, xử lý âm nhạc, thời gian, trang phục, trang trí đạo cụ...

2.1.4.5. Những lưu ý khi viết kịch bản chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la ”

Cần tư duy kỹ trước khi viết: căn cứ vào mục đích yêu cầu của nội dung chương trình, người đạo diễn tư duy về chương trình.

Xây dựng được hình tượng trung tâm của của chương trình: đây chính là một phần kết quả của quá trình tư duy.

Tư duy hình tượng được thể hiện qua những tiết mục được xây dựng là tiết mục điểm đặt vào những vị trí thích hợp của chương trình: mở đầu, giữa, kết thúc chương trình.

Ví dụ: Những bài hợp xướng lớn đông người.

Những tổ khúc, liên khúc hoành tráng.

Những hợp xướng với múa.

Những màn hát múa.

Hòa nhạc, múa.

Tác phẩm múa.

Tùy theo nội dung, ý tưởng nghệ thuật, tính chất và thời lượng của chương trình, tùy theo quy mô lực lượng tham gia chương trình và trình độ diễn viên mà lựa chọn các hình thức trên cho phù hợp.

2.1.4.6. Xây dựng tiết tấu chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la ”

Trong chương trình, tiết tấu đóng vai trò xuyên suốt, kết nối giữa các tiết mục, giữa các đoạn, phần chương đến toàn bộ chương trình. Nó đem lại sự hấp dẫn và hiệu quả không những cho riêng tác phẩm mà còn cho cả chương trình.

Người xây dựng kịch bản, phải đảm bảo xây dựng tiết tấu cho chương trình đem lại sự thoải mái cho người thưởng thức.

Tiết tấu không chỉ có nghĩa là sự nhanh chậm hoặc mạnh nhẹ mà còn là điểm nhấn của thời gian, không gian.

Khi đã nắm bắt được toàn bộ yêu cầu về nội dung tư tưởng, chủ đề của chương trình, những quy định về thời gian cho chương trình cũng như thông qua việc khảo sát về số lượng và chất lượng của lực lượng diễn viên thực hiện, thời gian biểu diễn, không gian và địa điểm biểu diễn, những điều kiện vật chất cho phép, những tư liệu phục vụ cho nội dung chương trình đó đã thu thập được, người viết bắt tay vào viết kịch bản.

Có nhiều cách viết khác nhau và cách trình bày khác nhau. Tuy nhiên thông thường được thực hiện theo trình tự sau:

Bước 1: Viết tên của chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la ”

Tên chương trình cần ngắn, gọn nhưng phải thâm tóm được khái quát nội dung, tư tưởng, đặc điểm của chương trình.

Bước 2: Trình bày chủ đề

Là những vấn đề chính yếu trong một đề tài nào đó mà tác giả muốn khai thác phù hợp yêu cầu của chương trình. Chủ đề là sự phản ánh tính chất nội dung chương trình một

cách tập trung cô đọng. Một số trường hợp chủ đề và tên chương trình có mối liên hệ khăng khít với nhau, có khi tên chương trình cũng là chủ đề của chương trình

Ví dụ: Bé thể hiện tình yêu của bé đối với với Bác Hồ Chí Minh vĩ đại. Bác là người luôn yêu thương, đùm bọc. Suốt cuộc đời cách mạng của mình, Bác đã hết lòng chăm sóc, dạy dỗ lớp mầm non của Tổ quốc, kể cả đến khi sắp qua đời, Bác còn để lại cho các cháu "muôn vàn tình thương yêu". Chính nhờ bao hy sinh vất vả cả cuộc đời của Bác đến ngày hôm nay các bé được đến trường, Bé biết ơn công lao và tình yêu thương vô bờ bến của bác với các bé đã chấp cánh cho bé vươn tới ước mơ tươi đẹp.

Bước 3: Tóm tắt nội dung

Chương trình được xây dựng dù có quy mô lớn hay nhỏ, thời gian dài hay ngắn có thể khác nhau về tính chất hay nội dung nhưng đều cần thiết phải có lời giới thiệu tóm tắt nội dung của chương trình. người đạo diễn hay diễn viên dựa vào lời tóm tắt đó có thể hiểu được một cách bao quát nội dung chương trình đề cập để thực hiện và sáng tạo tốt hơn, đi đúng hướng phát triển của chương trình.

Chương I: Bác Hồ kính yêu

Những vần thơ của Bác Hồ dành cho thiếu nhi chứa đựng tình thương yêu sâu sắc và thấm thiết. Người luôn nhắc đến trẻ em với một tình cảm trìu mến, nâng niu

"Trẻ em như búp trên cành
Biết ăn, ngủ, biết học hành là ngoan
Chẳng may vận nước gian nan
Trẻ em cũng phải làm than cực lòng"...

Hết lòng thương yêu và ân cần dạy bảo thiếu nhi, Bác Hồ rất tin tưởng xác định trách nhiệm trọng đại của thiếu nhi đối với tương lai đất nước.

Chương II: Tình yêu bao la của Bác Hồ

Trong muôn vàn tình thân yêu của Người dành cho nhân dân, có một tình yêu lớn dành cho thiếu niên nhi đồng. Thiếu niên và nhi đồng luôn luôn được Bác Hồ dành cho một tình thương yêu đặc biệt. Tâm lòng yêu thương và những lời dạy của Người vẫn luôn đồng hành cùng thiếu niên nhi đồng cả nước.

Chương III: Mãi ghi ơn Bác Hồ

"Mong các cháu cố gắng
Thi đua học và hành
Tuổi nhỏ làm việc nhỏ
Tùy theo sức của mình...
Các cháu hãy xứng đáng
Cháu Bác Hồ Chí Minh".

Nhớ ơn Bác, toàn thể thiếu nhi Việt Nam nguyện cố gắng học tập, tu dưỡng và rèn luyện thật tốt, trở thành con ngoan, trò giỏi để xứng đáng là "Cháu Bác Hồ Chí Minh" như Người hằng mong đợi

Thời gian: 45 phút.

Diễn viên: 50 trẻ lớp lá + 10 giáo viên lớp lá.

Bước 4: Bố cục sân khấu

Trong chương trình nghệ thuật thường có những yêu cầu về bố cục sân khấu, trang trí sân khấu và sử dụng ánh sáng. Do vậy, kịch bản cần thiết phải giới thiệu, trình bày những vấn đề trên thật cụ thể. Những yếu tố này cũng rất quan trọng trong chương trình.

Tùy theo yêu cầu về nội dung và thời lượng của chương trình, địa điểm, không gian biểu diễn để có thiết kế bố cục sân khấu cho hợp lí.

Bước 5: Kết cấu chương trình

Sau khi xong các phần trên, bước tiếp theo của người viết kịch bản là xây dựng bố cục (kết cấu) chương trình. Từ tư duy cách thức kết cấu chương trình, người viết đi vào vận dụng thực tế cho chương trình đang xây dựng, đáp ứng yêu cầu nội dung cũng như thời lượng của chương trình.

Kết cấu (bố cục) chương trình ca – múa – nhạc “ *Bác Hồ một tình yêu bao la*” được trình bày như:

Chương I: Bác Hồ kính yêu

Tiết mục 1 (Ca múa): Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng (16 trẻ: 3 nam - 13 nữ)

Tiết mục 2 (Đơn ca) Đêm qua em mơ gặp Bác Hồ (Đơn ca: 1 trẻ - Minh họa: 1 cô giáo và 10 trẻ)

Dàn cảnh giờ nghỉ trưa của trẻ khi trong giấc mơ trẻ mơ thấy Bác Hồ

Tiết mục 3: Các em sạch và ngoan thật! (1 trẻ kể truyện - 5 cháu phụ hoạt cảnh)

Chương II: Tình yêu bao la của Bác Hồ

Tiết mục 4 (múa): Hương sen dâng Bác (15 trẻ)

Tiết mục 5 (Tam ca): Từ rừng xanh cháu về thăm Bác

Tiết mục 6 (Đơn ca): Bác Hồ - người cho em tất cả (10 cô - 10 trẻ)

Tiết mục 7 (Ca múa): Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng.

Phần kết thúc (nếu có)

Tóm lại khi viết kịch bản chương trình nghệ thuật cần thực hiện theo trình tự sau: Tên chương trình, chủ đề, tóm tắt nội dung, bố cục trang trí sân khấu, kết cấu (bố cục) chương trình.

2.1.4.7. Xây dựng đề án phân cảnh ca – múa – nhạc “ *Bác Hồ một tình yêu bao la*”

Đề án phân cảnh là bước cụ thể hóa từ kịch bản của chương trình. Đề án phân cảnh sẽ có tác dụng chỉ rõ từ tiết mục, từ chương, phân cảnh thực hiện như thế nào, số lượng người tham gia, hình thức thể hiện và các yêu cầu khác để tiết mục đó đứng vững trên sân khấu.

Sau khi viết xong kịch bản người đạo diễn bắt tay xây dựng thiết kế đề án phân cảnh của mình. Từ kịch bản, người đạo diễn tư duy, tìm tòi, sáng tạo, sử dụng các thủ pháp đạo diễn từng tiết mục, từng chương, phần của chương trình. Biến nội dung trên từ những trang giấy thành những động tác, cử chỉ, ngôn ngữ âm thanh, ngôn ngữ múa,...

Đề án đạo diễn phân cảnh cũng như thiết kế dựa theo trình tự sau: Số thứ tự, tiêu đề, nội dung, hình thức thể hiện, sân khấu, âm nhạc, thời lượng, ghi chú.

2.1.5. Viết thuyết minh chương trình ca – múa – nhạc “ *Bác Hồ một tình yêu bao la*”

Trước khi viết thuyết minh cần thực hiện những yêu cầu sau: Trao đổi, tham khảo với đạo diễn là người đã trực tiếp thể hiện từng tiết mục và cả chương trình.

Dựa vào những yêu cầu trên, lời thuyết minh thường chỉ viết sau khi chương trình đã dàn dựng xong, theo các mục đích sau: Làm rõ chủ đề, ý nghĩa của từng nội dung (tiết mục) để nêu bật tư tưởng chủ đề của toàn chương trình: Vì mỗi tiết mục là một phần, một ý của chủ đề, vì thế khi viết thuyết minh hãy xét xem tiết mục này nói lên yêu cầu gì của tư tưởng chủ đề. Định hướng cảm xúc, thẩm mỹ của tác giả đối với tác phẩm: Giúp cho khán giả nhận ra nét hay, đẹp ...

Ví dụ: Viết thuyết minh (lời dẫn) chương trình ca – múa – nhạc

*“ *Bác Hồ một tình yêu bao la*”*

Chương I: Bác Hồ kính yêu

MC 2 (cô): Các bé ơi! Các con có yêu mến Bác Hồ Chí Minh không?

MC 1 (trẻ): Dạ có ạ!

MC 2: Tại sao con lại thương Bác Hồ?

MC 1: Vì nhờ có công ơn hi sinh cả cuộc đời của Bác mà chúng con được như ngày

hôm nay.

MC 2: Vậy các con hãy cùng cô. Chúng ta hãy cất cao những lời ca tiếng hát để thể hiện lòng biết ơn của mình tới Bác Hồ kính yêu nào!

Tiết mục 1 (Ca múa): Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng (16 trẻ: 3 nam - 13 nữ)

Đoạn 1: Dạo nhạc đầu tiên

Trên nền vừa phải và tha thiết: 6 trẻ đầu tiên cầm trên tay những bông hoa nhỏ và lá cờ đi vòng tròn và đứng trên bục sân khấu để hát. 10 trẻ còn lại sẽ chia làm 2 tốp ở 2 bên sân khấu, cầm hoa lớn để đứng dưới bục để múa nhẹ nhàng, đung đưa từ trái sang phải.

Đoạn 2: Nhạc dạo kết thúc lần 1.

6 trẻ hát ở trên sẽ đi xuống đứng đội hình tam giác. 10 trẻ cầm hoa chia thành 2 tốp. Tốp 1 5 người vào trong sân khấu đôi đao cụ là quạt lụa, 5 trẻ còn lại sẽ đi lên trên trước sân khấu quỳ tạo thành hàng ngang cầm rung hoa. Kết thúc 5 trẻ cầm quạt lụa đứng thành hình chữ V.

MC 1: Chúng mình mong ước Bác Hồ Chí Minh sống trọn đời và sống muôn năm!

Các bạn ơi! Bác Hồ hết lòng thương yêu và ân cần dạy bảo chúng ta, nhờ có công lao to lớn của Bác mà chúng ta được sống hòa bình và hạnh phúc. Chúng ta hãy luôn khắc ghi trong lòng tình yêu và yêu quý tới Bác nhé?

Tiết mục 2 (Đơn ca) Đêm qua em mơ gặp Bác Hồ (Đơn ca: 1 trẻ - Minh họa: 1 cô giáo và 10 trẻ)

Dàn cảnh giờ nghỉ trưa của trẻ khi trong giấc mơ trẻ mơ thấy Bác Hồ

Các trẻ sẽ để tay lên má lắc lư đầu (có 1 trẻ hát) ở vị trí sắp xếp khác nhau. Cô giáo sẽ múa nhưng động tác mà hàng ngày chăm sóc trẻ lúc ngủ.

MC 2: Đọc lúc nhạc giang tấu.

“Bác Hồ ơi! Bác đã đi xa

Nhưng còn đây trong giấc ngủ

Được vui chơi, ca hát bên Bác

Lòng chúng con tựa như Bác vẫn ở bên con”

Hát tiếp đoạn 2 của bài hát.

MC 1: Đọc bài thơ:

“Trẻ em như búp trên cành

Biết ăn, ngủ, biết học hành là ngoan

Chẳng may vận nước gian nan

Trẻ em cũng phải làm than cực lòng”

MC 2: Con đang đọc gì nghe hay thế?

MC 1: Cô con dạy đó. Đó là những câu thơ mà bác Hồ đã viết cho chúng con. Bác gửi gắm tình yêu thương của mình đối với chúng con đấy ạ. Cô biết không, cô giáo con dạy con vẽ tranh, dạy con múa hát, đọc thơ, dạy con học chữ, dạy con tập đếm nữa nè. Ở trường mầm non con được học biết bao điều hay luôn đó cô.

Tiết mục 3: Các em sạch và ngoan thật! (1 trẻ kể truyền - 5 cháu phụ hoạt cảnh)

Đầu năm 1967, Bác Hồ về thăm tỉnh Thái Bình. Các em thiếu nhi xóm Dân chủ hát vang bài “Giải phóng miền Nam” đón Bác. Bác hỏi:

- Các cháu có ngoan không?

- Thưa Bác có ạ! Các cháu cùng trả lời.

- Các cháu có vâng lời cha mẹ không?

- Thưa Bác có ạ!

- Các cháu ăn ở có sạch sẽ không?

- Thưa Bác có ạ!

- Chia tay cho Bác xem nào?

Những bàn tay xinh xắn, chìa ra trước mặt cho Bác xem. Bác gật đầu hài lòng lắm vì thấy cuộc sống của các cháu nhỏ ở nông thôn đã thay đổi dần với cuộc sống của dân làng. Các em sạch và ngoan thật. Bác Hồ lấy kẹo chia cho các cháu rồi lại tiếp tục đi.

Chương II: Tình yêu bao la của Bác Hồ

Tiết mục 4 (múa): Hương sen dâng Bác (15 trẻ)

MC 2: Hoa sen là biểu tượng của quê hương Bác. Có những câu thơ:

“Tháp Mười đẹp nhất bông sen

Việt Nam đẹp nhất có tên Bác Hồ”

Tên Người chủ tịch vĩ đại Hồ chí Minh đã đi và trong trái tim nhân loại chứ không chỉ riêng đất nước Việt Nam. Vậy cô và các con hãy cùng nhau hóa thân thành những bông sen tuyệt đẹp để thể hiện lòng biết ơn đến Bác được không nào?

MC 1: Nhưng cô ơi! Chúng con không biết phải làm như thế nào ạ?

MC 2: Không sao đâu, con hãy làm những động tác mà thường ngày chúng ta thường học trong các giờ học múa và ca hát nhé?

MC 2: Các bé hãy luôn nở nụ cười trên môi và làm những động tác bằng những ngón tay và bàn tay chắp lại với nhau để tạo thành hoa sen nhé.

Âm thanh: nhẹ nhàng, mềm mại, mang âm hưởng dân gian.

Đoạn 1: 6 trẻ sẽ ngồi xuống quay lưng về phía sân khấu. Hai bàn đưa cao trên đầu tạo thành những búp sen đứng đưa nhẹ theo điệu nhạc. Khung cảnh sân khấu được tranh trí thành các cụm lá sen.

Đoạn 2: 6 trẻ tiếp theo cầm hoa sen và lá sen đan xen đi ra sân khấu bằng những động tác mềm mại, uyển chuyển.

MC 1: Đọc diễn cảm đoạn thơ trên nền nhạc nhẹ.

“Tháp Mười đẹp nhất bông sen

Nước Nam đẹp nhất có tên Cụ Hồ

Bông sen thì để lễ chùa

Cụ Hồ thì để tôn thờ trong tâm”.

Tiết mục 5 (Tam ca): Từ rừng xanh cháu về thăm Bác

Ba trẻ ca múa trên nền nhạc bài: Từ rừng xanh cháu về thăm bác.

Gian tấu: 3 trẻ chơi 3 nhạc cụ dân tộc đang bày trí trên sân khấu (đoạn tiếng nhạc cụ nào thì bé cầm nhạc cụ đó chơi nhạc cụ của mình).

Hát tiếp đoạn 2 cho đến hết.

Chương III: “Mãi ghi ơn Bác Hồ”

“Cụ Hồ ở giữa lòng dân

Tuy xa, xa lắm, nhưng gần, gần ghê,

Mỗi khi thư Cụ gửi về

Rộn ràng khắp chợ cùng quê đón mừng,

Ai ngoài muôn dặm trùng dương

Cũng thường nhận được tình thương Cụ Hồ”.

Đây là điều mà chúng con muốn nói với bác hồ kính yêu. Mãi yêu Bác Hồ vì cả cuộc đời người hy sinh cho dân tộc Việt nam và cả chúng con.

Tiết mục 6 (Đơn ca): Bác Hồ - người cho em tất cả (10 cô - 10 trẻ)

Đoạn 1: 3 cô giáo múa trên sân khấu.

Đoạn 2: 9 trẻ ra múa cùng cô giáo

Đoạn kết: trẻ và cô giáo cùng nhau hướng lên Bức tượng của Bác Hồ để thể hiện lòng biết ơn vô vàn

Tiết mục 7 (Ca múa): Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng.

Tất cả 3 cô giáo và 38 trẻ

Đoạn 1: 6 trẻ làm hoa ra múa cùng 3 trẻ hát

Đoạn 2: Thêm 9 trẻ múa bông hoa hương dương to

Đoạn 3: 3 cô cầm cờ to, 5 trẻ cầm cờ nhỏ, 9 trẻ cầm hoa hương dương, 6 trẻ cầm quạt lụa cùng hát và múa.

Lần 3: Vẫy tay chào quý thầy cô, phụ huynh và các bạn nhỏ dần dần lui về phía sát trong sân khấu.

Tìm và xử lý nhạc cùng các dữ liệu cần thiết

Đây là một công việc hết sức quan trọng trong việc quyết định sự thành công của cả chương trình vì một chương trình dù có ý tưởng dàn dựng rất hay, nhưng chất lượng âm nhạc không tốt sẽ làm giảm tính hấp dẫn của một chương trình.

Có hai hướng chuẩn bị nhạc:

Sáng tác mới, phối bản nhạc mới: điều này tuy có khá tốn kém nhưng mang lại hiệu quả cao vì nó sẽ đáp ứng được những yêu cầu: đảm bảo mới lạ, phù hợp với nội dung chương trình, phù hợp với ý tưởng dàn dựng.

Cách 1: Thông thường khi tìm nhạc trên các trang web

Cách 2: Sử dụng phần mềm hỗ trợ: Phần mềm “Mp3 free downloader”, hoặc các phần mềm tương tự “Mp3 hot Downloader, mp3 dowloader”

Cách 3: Tìm kiếm trong Thư viện âm nhạc có sẵn.

2.1.5.1. Lên lịch tập luyện chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Họp diễn viên lại, thông báo mục đích đề cương của tổng thể chương trình, lên kế hoạch thời gian tập luyện từng ngày, phân công cụ thể và giao nhiệm vụ cho từng nhóm ca, múa, nhạc, tập võ bài các tốp ca, các phần bè, các điệu múa đồng người

Nắm vững khả năng diễn viên, phát huy thế mạnh từng người, đừng bắt diễn viên quần chúng làm giống như chuyên nghiệp, hãy hướng cho họ hồn nhiên, trong sáng và làm theo khả năng của bản thân.

2.1.5.2. Tập từng tiết mục đơn lẻ chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Bắt đầu vào tập luyện, người đạo diễn cần tập từng tiết mục đơn lẻ một. Mỗi tiết mục cần có lời giới thiệu, phân tích nội dung, hình tượng, kết cấu và hình thức thể hiện.

Tiếp theo là trình bày ý tưởng của đạo diễn về tiết mục đó. Phần hướng dẫn tập luyện cần tuân theo các bước sau: Đối với ca khúc, Đối với múa, Đối với các tiết mục hát có múa minh họ

2.1.5.3. Tập bộ môn

Sau khi tập riêng lẻ các tiết mục, đạo diễn triển khai tập nối các tiết mục với nhau theo từng bộ phận: hát, nhạc, múa.

2.1.5.4. Tập tổng thể

Khi đã hoàn thành tập riêng lẻ và phối hợp các phần bảo đảm ăn khớp với nhau, người đạo diễn cho lắp ghép toàn bộ chương trình (chạy chương trình).

2.1.5.5. Rèn luyện kỹ thuật

Khi chương trình đã được định hình, các loại hình và bộ phận phối hợp đã đồng bộ, thống nhất thì tiếp tục tập luyện rèn kỹ thuật cho từng tiết mục, từng phần, từng chương cho đến khi tổng duyệt và biểu diễn.

2.1.6. Thiết kế sân khấu chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

Bố cục sân khấu, đạo cụ, trang trí sân khấu vừa đáp ứng tính thẩm mỹ nhưng cũng vừa phải phù hợp với yêu cầu nội dung, không gian

2.1.7. Duyệt chương trình và trình diễn chính thức chương trình ca – múa – nhạc “ Bác Hồ một tình yêu bao la”

2.1.7.1. Duyệt chương trình

Khi các phần ca, múa, nhạc đã hoàn chỉnh sẽ tổ chức chạy chương trình để rút kinh nghiệm và để chỉnh các tiết mục còn yếu, thiếu sót trong biểu diễn.

2.1.7.2. Diễn chính thức

Buổi tổng duyệt đã được chuẩn bị chu đáo như thế nào thì buổi diễn chính thức cũng vậy và phải được chuẩn bị kỹ lưỡng hơn.

2.2. Một số lưu ý khi tổ chức dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc chương trình ca - múa - nhạc “Bác Hồ một tình yêu bao la

2.2.1. Nhu cầu nhìn

Để thu hút cái nhìn và cảm tình của người xem cần chú ý đến: trang phục biểu diễn, phong cách biểu diễn, đội hình biểu diễn, trang trí sân khấu và ánh sáng, âm thanh.

2.2.2. Xử lý “màu sắc” cho từng tiết mục

Quan trọng cách xử lý từng tiết mục đó là: Làm nổi bật nội dung chủ đề. Hình thức biểu diễn phù hợp với nội dung, hiệu quả mà không giống những tiết mục khác. Hơn thế, một tiết mục “hay” cần phải có 3 yếu tố: ý tưởng độc đáo, kỹ thuật và giá trị nhân văn.

2.2.3. Nhấn những tiết mục (nội dung) trọng tâm

Mỗi chương trình đều có những tiết mục (vấn đề, nội dung) trọng tâm mà người ta thường gọi là “cái đỉnh” trong chương trình cho hợp lý, không đê gần nhau và dùng các tiết mục khác hỗ trợ cho nó hoặc sử dụng các phương tiện kỹ thuật để làm nổi bật nó.

2.2.4. Nét độc đáo của chương trình

Về nội dung, tư tưởng chủ đề cần mới, phù hợp hoàn cảnh, thời đại, các vấn đề gọi lên được sự suy nghĩ cần thiết cho khán giả.

Về hình thức, các tiết mục cần mới, lạ, độc đáo, hấp dẫn hoặc các tiết mục có liên quan hỗ trợ lẫn nhau.

2.2.5. Xử lý các phương tiện hỗ trợ

Trang trí, ánh sáng, âm thanh... chỉ là những phương tiện hỗ trợ, nếu nó không gắn với chủ đề và tư tưởng chủ đề sẽ không tạo được hiệu quả thậm chí có thể tạo ra hiệu quả ngược. Để xử lý chính xác và hiệu quả, phải hiểu biết các tính năng của những phương tiện hỗ trợ và đưa ra những yêu cầu cụ thể: Trang trí, ánh sáng, âm thanh.

2.2.6. Xử lý sự liên kết trong chương trình

Để cho chương trình luôn liên tục, phải lưu ý xử lý mối nối giữa các tiết mục với nhau. Tùy theo tính chất của từng tiết mục mà chọn cách xử lý: Nối bằng thuyết minh, người dẫn chuyện: một hoặc hai thuyết minh, thay giọng nam - nữ, đổi nơi xuất hiện của thuyết minh

2.3. Thực nghiệm các biện pháp nâng cao hiệu quả dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ em tại trường Mầm non Hoa Pơ Lang

2.3.1. Những vấn đề chung về thực nghiệm

2.3.1.1. Mục đích thực nghiệm

Nhằm tìm hiểu một số ý kiến, đánh giá nhận xét của các giáo viên Mầm non đang công tác tại trường MN Hoa PơLang trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột về mức độ phù hợp và tính khả thi việc áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc vào dàn dựng 2 chương trình ca múa nhạc: “Trường Mầm non – Ươm Mầm ước mơ” cho trẻ lớp Lá nhân ngày lễ ra trường và “Polang – Mùa xuân Cao nguyên”

2.3.1.2. Nhiệm vụ thực nghiệm

Trình bày với các giáo viên MN về phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ MN và việc áp dụng phương pháp. Phỏng vấn trực tiếp về một số ý kiến của giáo viên MN về hiệu quả của việc áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ Mầm non vào dàn dựng một chương trình ca múa nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi nhân dịp Lễ ra trường với chủ đề: “Trường Mầm non – ươm Mầm ước mơ” và “Polang – Mùa xuân

Cao nguyên”

2.3.1.3. Đối tượng thực nghiệm

Đối với trẻ các lớp thực nghiệm: Chúng tôi chọn lớp Lá 5 và chọn 10 cô giáo. Trong cháu, 28 nữ, và 22 nam do Cô H' Dương Niê và cô H' Jun Ê Ban làm cô chủ nhiệm.

2.3.1.4. Các tiêu chí đánh giá

Khác với học sinh ở các lớp khác đối với trẻ MN mọi đánh giá về trẻ chỉ mang tính chất “định tính”. Đối với trẻ mẫu giáo để giúp trẻ nhận biết và khả năng tiếp thu các bài hát, bài múa,... Khi được giáo viên xây dựng thành chương trình được đánh giá qua các tiêu chí sau: nhận thức, mặt kỹ năng, mặt thái độ.

Để có thể đánh giá trẻ một cách chính xác nhất chúng tôi tiến hành sử dụng phỏng vấn các cô giáo khi được làm chương trình ca, múa, nhạc được tiến hành hỏi ngay sau buổi trình diễn.

2.3.1.3. Tiến trình thực nghiệm

Áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc để dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ lớp 5 – 6 tuổi

Thực nghiệp dàn dựng chương trình ca - múa - nhạc chủ đề: “PoLang - Mùa xuân Tây Nguyên”

Bước 1: Định hướng nội dung

Bước 2: Chọn tiết mục để làm nổi bật chủ đề chương trình.

Bước 3: Sắp xếp bố cục - kết cấu chương trình.

Bước 4: Viết kịch bản - Lên ý tưởng dàn dựng từng tiết mục

Chúng tôi xin đưa chương trình ca – múa – nhạc chủ đề: “PoLang – Mùa xuân Tây Nguyên” chi tiết vào Phụ lục 3.

2.3.2. Phân tích kết quả thực nghiệm

Đến trường mầm non xin phép Ban Giám hiệu cho phỏng vấn một số giáo viên và cán bộ phụ trách văn thể mỹ về phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc.

Nội dung phỏng vấn

1. Theo cô thì phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc này có gì khác so với cách mà các cô thường áp dụng khi dàn dựng các chương trình ca múa nhạc cho trẻ trước đây?

2. Những khó khăn mà tôi đưa ra các cô đã từng gặp phải khi dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ chưa? Cách giải quyết của cô có khác gì với cách mà tôi giải quyết không?

3. Theo các cô phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc này có đem lại hiệu quả như thế nào cho việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ em?

4. Theo cô thì các giáo viên mầm non có thể áp dụng phương pháp này vào việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ em không?

Một số ý kiến của các giáo viên mầm non về phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ mầm non và áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ lớp lá nhân ngày lễ ra trường với chủ đề: “PoLang - Mùa xuân Tây Nguyên”.

Sau khi phỏng vấn trực tiếp các giáo viên, tôi thấy nhìn chung các giáo viên có chung một số ý kiến sau đây:

Hiệu trưởng trường có ý kiến:

Mặc dù đã từng có kinh nghiệm trong việc dàn dựng nhiều chương trình ca múa nhạc cho trẻ mầm non nhưng tôi thường hay dàn dựng theo cách thông thường đó là: cho giáo viên tự chọn bài hát và thể loại biểu diễn, sau đó tôi tổng hợp, sắp xếp và dàn dựng chương trình, cách này đỡ vất vả cho người dàn dựng nhưng thực sự tôi thấy chương trình ca múa nhạc theo kiểu này không bám sát chủ đề và không có ý nghĩa giáo dục cao.

Phương pháp này rất hay khi chỉ ra cách ứng dụng những phần mềm tin học hỗ trợ cho việc dàn dựng. VD: trước đây nếu khi tôi không tìm được nhạc không lời từ các nguồn như băng đĩa, hay internet là tôi giải quyết bằng cách bỏ bài hát đó và chọn một bài khác phổ biến hơn, dễ tìm hơn; bây giờ tôi mới biết rằng có thể tách lời bài hát để lấy nhạc nền.

Đề tài này đã đưa ra cho chúng tôi một khung các bước dàn dựng chương trình một cách cụ thể, rõ ràng. Lại còn hướng dẫn chúng tôi cách sử dụng các phần mềm hỗ trợ. Nói chung là tôi thấy đây là một đề tài rất hay và bổ ích đối với các giáo viên mầm non.

Giáo viên Nguyễn Thị Mỹ Lệ:

Theo tôi, phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc này rất hay và cụ thể, tôi thường xuyên bị viêm họng khi tập luyện văn nghệ cho trẻ vì tôi phải nhắc trẻ rất nhiều khi chúng vào sai nhịp. Rồi tôi tập văn nghệ thường sử dụng đĩa nhạc để tập vì vậy việc tua đi tua lại thật sự làm tôi bực mình, mất nhiều thời gian. Bây giờ tôi thấy phương pháp này có cách giải quyết rất hay và thiết thực với chúng tôi.

Nhưng tôi thấy cũng có nhiều khó khăn vì thực sự là chỉ có một số giáo viên trong chúng tôi có thể sử dụng máy tính một cách thành thạo, vì vậy việc sử dụng các phần mềm này là một khó khăn dù ở đây đã có phần hướng dẫn một cách cụ thể.

Tôi nghĩ nên có một lớp tập huấn, giúp chúng tôi nắm vững cách sử dụng các phần mềm này, có thể chúng tôi nghĩ rằng phương pháp này mới có thể áp dụng một cách hiệu quả trong việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ.

Giáo viên Lê Thị Thanh Tuyên:

Phương pháp dàn dựng này rất thực tế đối với chúng tôi, thực sự những khó khăn trong việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc trên đây cũng chính là những khó khăn mà chúng tôi thường gặp phải khi dàn dựng chương trình văn nghệ cho trẻ.

Tôi rất thích các phần mềm hỗ trợ mà đề tài đã cung cấp, tôi nghĩ nếu chúng tôi biết cách sử dụng thành thạo thì công việc dàn dựng chương trình sẽ nhẹ nhàng hơn rất nhiều. Tôi thấy việc khó khăn nhất là việc chuẩn bị trang phục cho trẻ biểu diễn, thường chúng tôi phải tự chuẩn bị hoặc có thể thì nhờ phụ huynh của các em có biểu diễn mua cho con em của mình, nhiều khi tôi muốn thuê nhưng lại không biết thuê ở đâu, ở đây đã chỉ cho tôi rất nhiều chỗ để thuê đồ. Tôi thấy đề tài này rất thiết thực nhưng chỉ đối với những trường thực sự quan tâm đến việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc. Vì vậy tôi thấy nên phổ biến phương pháp này với các trường để áp dụng.

Tiểu kết

Quá trình khắc phục những khó khăn của thực trạng chúng tôi đưa ra các biện pháp nhằm cải thiện những hạn chế của các giáo viên mầm non trong công tác dàn dựng dàn dựng chương ca - múa - nhạc tại Trường MN Hoa PoLang đó là: Định hướng nội dung, chọn tiết mục để nổi bật chủ đề chương trình, sắp xếp bố cục - kết cấu chương trình, xây dựng kịch bản - lên ý tưởng cho từng tiết mục, viết kịch bản, thiết kế sân khấu, duyệt chương trình và trình diễn chính thức. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng thấy được nhiều điều cần lưu ý khi đưa ra biện pháp: Nhu cầu nhìn, xử lý màu sắc cho từng tiết mục, nhấn những tiết mục nào trọng tâm, nét độc đáo của chương trình, xử lý các phương tiện hỗ trợ, xử lý sự liên kết trong chương trình.

Dựa trên các công trình, những biện pháp của nhà giáo đi trước đã tìm ra trước giờ đã và đang thực hiện. Chúng tôi xin được kế thừa và nói bước góp phần nhỏ bé để tìm ra các biện pháp để khắc phục, hoàn thiện những điều thiếu sót chưa được xử lý hết trong quá trình thực hiện công tác dàn dựng chương ca - múa - nhạc.

KẾT LUẬN

1. Kết luận

Chương trình ca múa nhạc nói chung và chương trình ca múa nhạc cho trẻ MN nói riêng có một vai trò rất quan trọng, ngoài chức năng giải trí, phục vụ nhu cầu về tinh thần cho trẻ mà nó còn góp phần hoàn thiện nhân cách của trẻ một cách toàn diện.

Kết quả nghiên cứu thực trạng của đề tài cho thấy: Giáo viên MN gặp nhiều khó khăn trong công tác dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ MN về việc thiếu kiến thức nghệ thuật, thiếu cơ sở vật chất mà còn vì những hạn chế về thời gian và một áp lực công việc quá lớn, đặc biệt là việc chưa có một phương pháp dàn dựng chương trình nào cụ thể

Thực tế việc đưa ra các biện pháp và áp dụng phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ MN mà tôi đã nghiên cứu và đề ra trên đây vào việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ lớp lá với chủ đề: “PơLang - “Mùa Xuân Tây Nguyên” đã cho thấy phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ Mầm non này đã giải quyết một cách hiệu quả rất nhiều những khó khăn, những khúc mắc, trở ngại của các giáo viên MN.

2. Khuyến nghị

Sau khi nghiên cứu tài liệu, xây dựng nên một phương pháp dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho trẻ MN, bước đầu áp dụng vào thăm dò ý kiến nhận xét của một số giáo viên và cán bộ phụ trách văn thể mỹ tại trường MN Hoa PơLang cho phép tôi đưa ra một số đề xuất sau:

Cần nâng cao trình độ nghiệp vụ, năng lực cảm thụ âm nhạc và kỹ năng ứng dụng một số phần mềm tin học hỗ trợ cho việc dàn dựng chương trình ca múa nhạc cho các cán bộ phụ trách văn thể mỹ và các giáo viên

Khi dàn dựng chương trình cho trẻ MN luôn ý thức xây dựng một chủ đề mang tính giáo dục cao, thực tế và không kém hấp dẫn đối với trẻ.

Nhà trường cần quan tâm và tạo điều kiện tốt nhất để giáo viên và các cháu có được môi trường nghệ thuật thuận lợi.

Các giáo viên MN cần chú ý về mặt giáo dục âm nhạc cho trẻ, để ý phát hiện những tài năng âm nhạc, tạo điều kiện cho trẻ phát triển tài năng vốn có.

Gia đình cần theo dõi, bám sát và tạo điều kiện cho con em mình tham gia các hoạt động nghệ thuật ở trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. A. Xokhor (1976), *Vai trò giáo dục của âm nhạc*, Nxb Văn hóa, Hà Nội
2. Dương Viết Á (2001), *Mỹ học âm nhạc*, Trường CĐSP Hà Nội
3. Đào Thanh Âm (Chủ biên) - Trịnh Dân - Nguyễn Thị Hòa - Đinh Văn An "*Giáo dục học Mầm non (tập II)*", Trường Đại học Sư phạm - Đại học Quốc gia Hà Nội, 1997.
4. Phan Trần Bảng (2011), *Phương pháp giảng dạy âm nhạc trong nhà trường phổ thông*, (Tái bản lần thứ nhất), Nxb Giáo dục, Hà Nội.
5. Lê Ngọc Canh (2009), "*Phương pháp đạo diễn chương trình nghệ thuật tổng hợp*" (*nghệ thuật đạo diễn*), Nxb Văn hóa Thông tin.
6. Phạm Thị Châu - Nguyễn Thị Oanh - Trần Thị Sinh (2002), "*Giáo dục học Mầm non*", Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
7. Hoàng Công Dụng - Nguyễn Thúy Hương - Lê Đức Sang - Trịnh Hoài Thu (2010), *Giáo trình Âm nhạc và Múa*, (dành cho hệ Cao đẳng Sư phạm Mầm non), (tái bản lần thứ nhất), Nxb Giáo dục Việt Nam.
8. Lý Thu Hiền (1997): "*Hướng dẫn cách tổ chức ngày hội, ngày lễ ở trường Mầm non*", Hà Nội.
9. Lê Thị Anh Hợp (1984): "*Dạy múa ở trường mẫu giáo*", Nxb Giáo dục
10. Lê Xuân Hồng (Chủ Biên) (2002) "*Giáo dục nghệ thuật cho trẻ lứa tuổi Mầm non*", Nxb Phụ nữ.
11. Lê Ngọc Hải (2006), chủ nhiệm đề tài *Giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Nhạc lý cơ bản cho Giáo sinh Trung học sư phạm trường Đại học Sư phạm Hà Nội*.
12. Nguyễn Kế Hào (chủ biên) - Nguyễn Quang Uẩn (2004), *Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm*, CĐSP Hà Nội.
13. Ngô Thị Hòa (1996), *Nghiên cứu âm nhạc với lứa tuổi mẫu giáo*, Luận văn Thạc sĩ Nghệ thuật, Nhạc viện Hà Nội.
14. Phạm Thị Hòa (2014), *Giáo trình Tổ chức âm nhạc cho trẻ mầm non* (Dành cho hệ cao đẳng sư phạm mầm non) Nxb Giáo dục Việt Nam.
15. Phạm Thị Hòa - Ngô Thị Nam (2004), *Giáo dục Âm nhạc tập 2*, Nxb Đại học Sư

Phạm.

16. Phạm Tú Hương (2004), *Lý thuyết âm nhạc cơ bản*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội
17. Phạm Tú Hương (2010), *Lý thuyết Âm nhạc cơ bản*, Bộ Giáo dục và Đào tạo, dự án đào tạo giáo viên THCS, Nxb Đại học Sư phạm
18. Phạm Tú Hương - Đỗ Xuân Tùng - Nguyễn Trọng Ánh (2005), *Giáo trình Lý thuyết Âm nhạc cơ bản*, dành cho hệ Trung học Âm nhạc chuyên nghiệp, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam.
19. Nguyễn Trung Kiên (2001), *Phương pháp sư phạm thanh nhạc*, Chương trình đào tạo, Viện Âm nhạc.
20. Đỗ Hải Lễ (2003), *Lý thuyết cơ bản về âm nhạc*, Trường CĐSP Nhạc - Họa Trung ương.
21. Hoàng Long - Hoàng Lân (2003), *Tuyển tập âm nhạc tuổi thơ*, Nxb Giáo dục.
22. Hoàng Long (2006), *Âm nhạc và phương pháp dạy học âm nhạc ở tiểu học*, Nxb Giáo dục và Tâm lý học sư phạm.
23. Hoàng Long (Chủ biên) (2007), *Âm nhạc và phương pháp dạy học âm nhạc* (tài liệu đào tạo giáo viên), Bộ giáo dục và đào tạo - Dự án phát triển giáo viên tiểu học, Nxb Giáo dục.
24. Ngô Thị Nam - Trần Nguyên Hoàn - Trần Minh Trí (1994), *Âm nhạc và Phương pháp giáo dục Âm nhạc tập 1*, Nxb Giáo dục.
25. Ngô Thị Nam - Trần Nguyên Hoàn - Trần Minh Trí (1994), *Âm nhạc và Phương pháp giáo dục Âm nhạc tập 2*, Nxb Giáo dục.
26. Ngô Thị Nam (2001), *Phương pháp dạy học âm nhạc*, Nxb Giáo dục.
27. Nguyễn Thị Hải Phượng (2006), tài liệu bộ môn *Phương pháp dạy học âm nhạc*, giáo trình đào tạo giáo viên tiểu học và Trung học cơ sở, Nxb Giáo dục.
28. Lê Đức Sang – Hoàng Công Dụng – Trịnh Hoài Thu (2008), *Giáo trình âm nhạc và múa* (dành cho hệ cao đẳng sư phạm Mầm non), Nxb Giáo dục.
29. Tô Ngọc Thanh (1969), *Những vấn đề âm nhạc và múa*, Vụ nghệ thuật Âm nhạc và Múa, Nxb Giáo dục.
30. Nguyễn Hoàng Thông (1999), *Âm nhạc và Phương pháp giáo dục âm nhạc*, giáo

trình đào tạo giáo viên THSP Mầm non hệ 12 + 2, Nxb Giáo dục.

31. Nguyễn Minh Toàn - Nguyễn Hoàn Thông - Nguyễn Đắc Quỳnh (2001), *Âm nhạc và Phương pháp dạy học Âm nhạc tập 1*, giáo trình đào tạo giáo viên tiểu học hệ Cao Đẳng Sư Phạm và sư phạm 12 + 2, Nxb Giáo dục.
32. Nguyễn Minh Toàn - Nguyễn Hoàn Thông - Nguyễn Đắc Quỳnh (2001), *Âm nhạc và Phương pháp dạy học Âm nhạc tập 2*, giáo trình đào tạo giáo viên tiểu học hệ Cao Đẳng Sư Phạm và sư phạm 12 + 2, Nxb Giáo dục.
33. Phạm Tuyên (1989), *Tập ca cảnh ngắm dùng cho các lớp mẫu giáo*, Nxb Giáo dục.
34. Nguyễn Ánh Tuyết (Chủ Biên) - Nguyễn Như Mai - Đinh Kim Thoa ”*Tâm lí học trẻ em lứa tuổi Mầm non (Từ lọt lòng đến 6 tuổi)*” _ Nhà xuất bản đại học quốc gia Hà Nội, 1997.
35. Trần Thị Trọng - Phạm Thị Sửu (1996), *Chương trình chăm sóc giáo dục mẫu giáo và hướng dẫn thực hiện 3-4, 4-5, 5-6 tuổi*, Nxb Giáo dục.
36. Trần Minh Trí (199), “*Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc*”, Nxb Giáo dục.
37. V.A.Va Khrammêep (1993), *Lý thuyết âm nhạc cơ bản*, (Vũ Tự Lân dịch), Nxb Âm nhạc.
38. Vet Lughina (1985), *Lý luận và phương pháp giáo dục âm nhạc trong trường mẫu giáo*, (Tài liệu dịch).
39. Xô KhorA (1976), *Vai trò giáo dục của âm nhạc*, (Vũ Tự Lân dịch)
40. Hoàng Văn Yên (1999), *Nghệ thuật âm nhạc với trẻ Mầm non*, Nxb Giáo dục.
41. Hoàng Văn Yên (2007), *Trẻ Mầm non ca hát*, Nxb Âm nhạc.
42. Hoàng Văn Yên (1981) “*Kịch bản lễ hội ở trường Mầm non*”, Nxb giáo dục.
43. Nhạc Sĩ Hoàng Văn Yên: “*Trẻ Mầm non ca hát*“, Vụ giáo dục Mầm non, Nxb Âm nhạc.
44. Thành đoàn Hà Nội, trường Lê Duẩn: “*Phương pháp tổ chức hoạt động hát múa thiếu nhi*”, Nxb Hà Nội, 2005.
45. Nguyễn Văn Hạnh: “*Phương Pháp biên tập và dàn dựng chương trình văn nghệ*” trang web:

http://trungtamvanhoadaklak.gov.vn/trang_ngoai/xem_tintuc_sukien_chitiet/tabid/94/Default.aspx?id=150&idtab=6

“*Công tác biên tập và dàn dựng chương trình hoạt động đại chúng*”, trang web

<http://giaophanthaibinh.org/a1415/Cong-tac-dan-dung-mot-Chuong-trinh-hoatdong-dai-chung.aspx>.